
Z działalności BFG

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO W 2008 ROKU (SKRÓT)

I. PODSTAWA PRAWNA, ZADANIA I WŁADZE

1. Podstawa prawna

Bankowy Fundusz Gwarancyjny działa na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o BFG (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 474, z późn. zm.). Przyjęte w niej rozwiązania odpowiadają wymogom Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/19/WE z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie systemów gwarantowania depozytów.

Ustawa określa zasady tworzenia i funkcjonowania obowiązkowego systemu gwarantowania depozytów, rodzaje działań, które mogą być podejmowane w celu udzielenia bankom pomocy w sytuacji powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności, a także zasady gromadzenia i wykorzystywania informacji o podmiotach objętych systemem gwarantowania.

Nadzór nad Bankowym Funduszem Gwarancyjnym sprawuje Minister Finansów.

2. Zadania

Bankowy Fundusz Gwarancyjny wraz z Ministerstwem Finansów, Komisją Nadzoru Finansowego i Narodowym Bankiem Polskim tworzy sieć bezpieczeństwa finansowego kraju. W ramach sieci bezpieczeństwa Fundusz wykonuje zadania przypisane mu ustawowo. W zakresie funkcjonowania obowiązkowego systemu gwarantowania depozytów do zadań tych należy:

- ❖ określanie na dany rok, zgodnie z art. 25 ustawy o BFG, wysokości środków wyodrębnionych przez podmioty objęte systemem gwarantowania, w związku z obowiązkiem tworzenia funduszu ochrony środków gwarantowanych,
- ❖ wykonywanie obowiązków wynikających z gwarantowania środków pieniężnych na zasadach określonych w ustawie o BFG,
- ❖ gromadzenie i analizowanie informacji o podmiotach objętych systemem gwarantowania.

Do ustawowych zadań Funduszu w zakresie udzielania pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania należy:

- ❖ udzielanie zwrotnej pomocy finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w art. 19 i art. 20 ustawy o BFG, w przypadku powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności bądź na nabycie akcji lub udziałów banków,
- ❖ nabywanie wierzytelności banków, w których powstało niebezpieczeństwo niewypłacalności,
- ❖ kontrola nad prawidłowością wykorzystania udzielonej pomocy,
- ❖ określanie wysokości obowiązkowych opłat rocznych, o których mowa w art. 13 ust. 1 i art. 14 ustawy o BFG, wnoszonych przez podmioty objęte systemem gwarantowania na rzecz Funduszu.

Ponadto, w świetle ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252, z późn. zm.), Fundusz może udzielać bankom spółdzielczym, w których nie występuje niebezpieczeństwo niewypłacalności, zwrotnej pomocy finansowej ze środków funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych (frbs).

Fundusz realizuje zadania według uchwalonego na dany rok Planu działalności i Planu finansowego Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

3. Władze

Ustawowymi organami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są Rada (11-osobowa) i Zarząd (5-osobowy).

Skład Rady IV kadencji w 2008 r. przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Skład Rady Funduszu IV kadencji

Imię i nazwisko*	Funkcja
1. Robert Jagiełło	Przewodniczący
2. Agnieszka Alińska	Członek
3. Wioletta Barwicka	Członek
4. Janusz Czarzasty	Członek
5. Alina Gużyńska	Członek
6. Alfred Janc	Członek
7. Andrzej Parafianowicz	Członek
8. Krzysztof Pietraszkiewicz	Członek
9. Piotr Piłat	Członek
10. Bogdan Romaniuk	Członek
11. Jan Szambelańczyk	Członek

* W 2008 r. członkami Rady BFG byli również: Jacek Dominik (do 16 września 2008 r.), Katarzyna Zajdel-Kurowska (do 30 maja 2008 r.) i Sławomir W. Zawadzki (do 30 października 2008 r.).

W okresie sprawozdawczym Zarząd Funduszu V kadencji pracował w składzie¹:

- ❖ Prezes Zarządu – Małgorzata Zaleska,
- ❖ p.o. Członka Zarządu – Jan Koleśnik²,
- ❖ Członek Zarządu – Krystyna Majerczyk-Żabówka,
- ❖ Członek Zarządu – Adrian Markiewicz,
- ❖ Członek Zarządu – Marek Pyła.

II. DZIAŁALNOŚĆ GWARANCYJNA

1. Finansowanie działalności gwarancyjnej

Podstawowym źródłem finansowania działalności gwarancyjnej są środki gromadzone przez banki w postaci funduszy ochrony środków gwarantowanych (fośg). Obowiązek tworzenia tych funduszy mają wszystkie banki będące uczestnikami polskiego systemu gwarantowania depozytów. Wysokość funduszy jest określana jako iloczyn sumy zgromadzonych w banku środków pieniężnych, stanowiących

¹ Zastępca Prezesa Joanna Wielgórska-Leszczyńska 6 maja 2008 r. została odwołana z pełnionej funkcji przez Radę BFG.

² Od 26 listopada 2008 r.

podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej, i stawki procentowej, ustalonej corocznie przez Radę BFG. Maksymalny poziom stawki procentowej w 2008 r. wyniósł 0,4%³. Rada BFG, uwzględniając potencjalne zagrożenia w sektorze bankowym, w uchwale nr 20/2007 z 23 listopada 2007 r. określiła poziom stawki procentowej tworzenia fośg na 2008 r. w wysokości 0,26% dla sumy środków pieniężnych zgromadzonych w banku na wszystkich rachunkach, stanowiącej podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej. W 2008 r. utworzone przez wszystkie banki i utrzymywane w ich aktywach fundusze ochrony środków gwarantowanych (po aktualizacji 1 lipca 2008 r.) wyniosły 1 416 682,7 tys. zł. Fundusze te nie były wykorzystywane w 2008 r., bowiem nie doszło do upadłości żadnego banku.

Sposób tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych nie wpływa na ich obciążenia finansowe. Ogranicza jedynie swobodę dysponowania niewielką – w stosunku do sumy bilansowej – częścią środków finansowych (na koniec grudnia 2008 r. było to 0,23% sumy bilansowej netto sektora bankowego). Środki stanowiące pokrycie funduszy są utrzymywane w formie skarbowych papierów wartościowych, bonów pieniężnych NBP, obligacji emitowanych przez NBP lub jednostek uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego, co przynosi bankom dochody odsetkowe. Dopiero w przypadku ogłoszenia przez sąd upadłości banku uczestnicy systemu przekazują do BFG odpowiednie kwoty na wypłaty środków gwarantowanych. Źródłem wypłat środków gwarantowanych są także kwoty uzyskane przez Fundusz z mas upadłości banków, zgromadzone w postaci funduszu środków uzyskanych z mas upadłości.

2. Zobowiązania z tytułu środków gwarantowanych

Według stanu na 31 grudnia 2008 r. ogólna kwota zobowiązań Funduszu z tytułu niepodjętych środków gwarantowanych wynosiła 67,3 tys. zł. Na kwotę tę składały się wierzytelności 43 deponentów, w przypadku których przedawnienie roszczenia nie nastąpiło 11 lutego 2005 r. z uwagi na przerwanie biegu przedawnienia.

W 2008 r. po odbiór środków gwarantowanych nie zgłosił się żaden uprawniony.

3. Dotychczasowa działalność gwarancyjna

Od początku działalności do końca 2008 r. BFG wypłacił środki gwarantowane deponentom 5 banków komercyjnych i 89 spółdzielczych.

Dokonane przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny wypłaty środków gwarantowanych wyniosły 814,4 mln zł i objęły 318,8 tys. uprawnionych deponentów.

³ Obecnie wynosi 0,3%.

Tabela 2. Upadłości banków w latach 1995–2008

Rok	Banki komercyjne	Banki spółdzielcze
1995*	2	48
1996	1	30
1997	–	6
1998	–	4
1999	1	–
2000	1	–
2001	–	1
2002–2008	–	–
Razem	5	89

* Od 17 lutego, tj. od dnia wejścia w życie ustawy o BFG.

Tabela 3. Środki przeznaczone na wypłaty gwarancyjne w latach 1995–2008

Rok	Środki przeznaczone na wypłaty gwarancyjne (w mln zł)				Stopień wykorzy- stania fośg (w %)	Liczba depo- nentów
	Ogółem	w tym:				
		z fośg	ze środków płynnych mas upadłości	z funduszu środków uzy- skanych z mas upadłości		
1995	105,0	85,9	19,1	0	38,1	89 939
1996	50,8	47,3	3,1	0,4	14,9	59 420
1997	6,4	4,7	0,6	1,1	2,3	10 418
1998	8,2	4,1	1,8	2,3	3,2	6 775
1999	4,7	0	2,0	2,7	0	1 572
2000	626,0	484,1	141,9	0	48,4	147 739
2001	12,5	0	4,5	8,0	0	2 658
2002	0,1	0	0,1	0	0	46
2003	0,1	0	0,1	0	0	27
2004	0,4	0	0,4	0	0	124
2005	0,1	0	0,1	0	0	99
2006	0,1	0	0,1	0	0	5
2007	0	0	0	0	0	0
2008	0	0	0	0	0	0
Razem	814,4	626,1	173,8	14,5	6,15	318 822

4. Środki odzyskane z mas upadłości banków

Kwoty przekazane syndykom na wypłatę środków gwarantowanych deponentom upadłych banków są przedmiotem dochodzenia ich zwrotu z mas upadłości tych banków. Zgodnie z ustawą o BFG, uzyskane kwoty są gromadzone w postaci funduszu środków uzyskanych z mas upadłości i mogą być wykorzystywane wyłącznie na finansowanie kolejnych wypłat kwot gwarantowanych. Łączna wysokość funduszu środków uzyskanych z mas upadłości wyniosła na 31 grudnia 2008 r. 52 854,4 tys. zł.

W 2008 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny uzyskał 3 153,0 tys. zł z tytułu wierzytelności zgłoszonych do mas upadłości banków w związku z przekazaniem syndykom w latach ubiegłych środków pieniężnych na wypłaty dla deponentów. Środki te pochodziły z podziału mas upadłości 6 banków.

W trakcie 2008 r. ukończono 5 postępowań upadłościowych banków, których Fundusz był wierzycielem. Na 31 grudnia 2008 r. kontynuowanych było 5 postępowań, w których dochodzone wierzytelności wynosiły 5 066,4 tys. zł.

5. Inne działania

W związku z ogłoszeniem 28 listopada 2008 r. ustawy z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy o BFG oraz zmianie innych ustaw (w Dz. U. Nr 209, poz. 1315), zaistniała konieczność zmiany dotychczasowej uchwały Zarządu BFG w sprawie ustalenia wzoru listy deponentów sporządzanej przez syndyka lub zarządcę masy upadłości. Stosowna uchwała (nr 137/DPG/2008) ustalająca nowy wzór listy deponentów, została podjęta przez Zarząd Funduszu w grudniu 2008 r.

W okresie sprawozdawczym Fundusz udzielał wszystkim zainteresowanym, w szczególności klientom banków, informacji dotyczących zasad funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów oraz udziału poszczególnych podmiotów finansowych w systemie gwarantowania. Kierowane do Funduszu zapytania telefoniczne oraz korespondencja (listy, e-maile) dotyczyły spraw związanych z ewentualną upadłością banków, w tym zasad realizacji gwarancji oraz sposobu i możliwości odzyskania zdeponowanych w bankach kwot w razie ogłoszenia upadłości. We wszystkich sprawach deponenti otrzymywali szczegółowe odpowiedzi na postawione pytania. Znaczący wzrost liczby adresowanych do Funduszu zapytań telefonicznych oraz pisemnych nastąpił w październiku i listopadzie 2008 r., m.in. w związku z podjętymi pracami legislacyjnymi zmierzającymi do podniesienia limitu gwarancji depozytów do 50 tys. euro.

III. FUNDUSZ POMOCOWY

1. Cele i zasady udzielania pomocy

Podstawowym celem działalności pomocowej jest udzielanie wsparcia finansowego na przeprowadzanie działań restrukturyzacyjnych banków zagrożonych niebezpieczeństwem niewypłacalności, a pośrednio ochrona klientów przed utratą środków powierzonych tym bankom. Zgodnie z ustawą o BFG pomoc może być udzielana w formie pożyczek, gwarancji lub poręczeń, a także nabywania niezagrożonych wierzytelności banków, na warunkach korzystniejszych od ogólnie stosowanych. W dotychczasowej działalności Fundusz udzielał pomocy wyłącznie w formie pożyczek.

Fundusz pomocowy, z którego udzielane są pożyczki, tworzony jest z obowiązkowych opłat rocznych wnoszonych przez wszystkie podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania. Wysokość obowiązującej dany bank opłaty jest wyliczana jako iloczyn stawki ustalonej przez Radę Funduszu oraz podstawy, określonej w ustawie o BFG. Uchwałą z dnia 23 listopada 2007 r. Rada Bankowego Funduszu Gwarancyjnego określiła stawki obowiązkowej opłaty rocznej, należnej od banków w 2008 r., w wysokości 0,045% dla sumy aktywów bilansowych, gwarancji i poręczeń ważonych ryzykiem, oraz 0,0225% dla sumy ważonych ryzykiem pozostałych zobowiązań pozabilansowych pomniejszych o linie kredytów przyrzeczonych.

W 2008 r. banki wpłaciły 50% opłaty obowiązkowej, a pozostałe 50% Narodowy Bank Polski, tj. po 101 651,9 tys. zł.

2. Warunki udzielania pomocy

Zgodnie z art. 20 ustawy o BFG udzielenie pomocy finansowej możliwe jest po spełnieniu określonych warunków, a w szczególności:

- ❖ przyjęciu przez Zarząd Funduszu wyników badania sprawozdania finansowego dotyczącego działalności banku ubiegającego się o pomoc, a w przypadku wniosku o udzielenie pomocy na przejęcie banku, połączenie się banków lub zakup akcji (udziałów) innego banku – wyników badania sprawozdań finansowych obu banków,
- ❖ przedstawieniu przez bank programu postępowania naprawczego pozytywnie zaopiniowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego, a w przypadku przejęcia lub połączenia się banków, zakupu akcji (udziałów) innego banku – pozytywnej opinii KNF o celowości tych działań,
- ❖ wykazaniu, że wysokość wnioskowanej pożyczki, gwarancji lub poręczenia nie przekracza sumy środków gwarantowanych na rachunkach deponentów w tym

banku, a w przypadku wniosku o udzielenie pomocy finansowej w celu przejęcia lub połączenia z innym bankiem – nie przekracza sumy środków gwarantowanych na rachunkach deponentów w banku przejmowanym,

- ❖ udokumentowaniu, że nastąpiło wykorzystanie dotychczasowych funduszy własnych banku na pokrycie strat banku ubiegającego się o pomoc lub banku przejmowanego.

Rada Funduszu, na podstawie delegacji wynikającej z art. 7 ust. 2 pkt 6 ustawy o BFG, określiła zasady, formy, warunki i tryb udzielania pomocy finansowej podmiotom objętym obowiązkowym systemem gwarantowania środków pieniężnych oraz kryteria oceny niebezpieczeństwa niewypłacalności.

W 2008 r. pomoc finansowa w formie pożyczek mogła być udzielana na warunkach przedstawionych w tabeli 4.

Tabela 4. Warunki udzielania pomocy w 2008 r.

Warunki udzielania pomocy	Cel pomocy	
	usunięcie niebezpieczeństwa niewypłacalności	
Oprocentowanie pożyczki w skali roku	0,1–0,4 stopy redyskonta weksli określanej przez Radę Polityki Pieniężnej	
Prowizja	dla banków komercyjnych	dla banków spółdzielczych
	0,3% kwoty pożyczki, potrącana z kwoty pożyczki	0,1% kwoty pożyczki, potrącana z kwoty pożyczki
Okres korzystania z pożyczki	do 5 lat *	
Wyplata pożyczki	jednorazowo lub w transzach	
Splata odsetek	kwartalnie	
Splata kapitału	w ratach kwartalnych lub półrocznych **	

* W uzasadnionych przypadkach okres ten mógł być wydłużony do 10 lat.

** W szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe było zastosowanie karencji w spłacie kapitału.

W 2008 r. żaden z banków objętych systemem gwarantowania nie wystąpił z wnioskiem o udzielenie pomocy finansowej z funduszu pomocowego. Nie dokonano także wypłaty żadnej pożyczki. Jednocześnie Fundusz administrował pożyczkami udzielonymi w latach poprzednich.

Na 1 stycznia 2008 r. z pożyczek z funduszu pomocowego korzystały 4 banki, a ich łączne zadłużenie wynosiło 482 980,5 tys. zł.

Do końca analizowanego okresu 2 banki dokonały całkowitej spłaty pożyczek. Na 31 grudnia 2008 r. zadłużenie 2 pozostałych banków wyniosło 452 590,0 tys. zł.

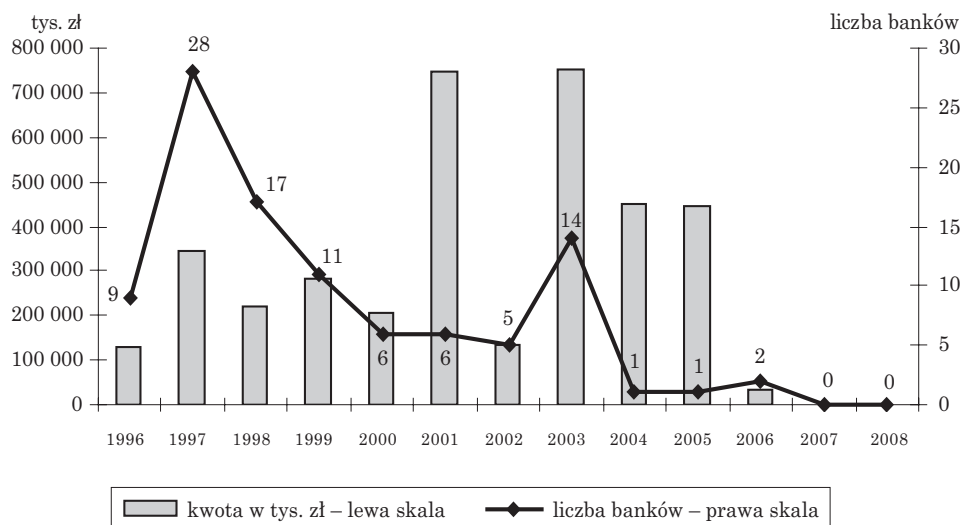
3. Dotychczasowa działalność pomocowa

Od początku działalności do końca 2008 r. BFG udzielił z funduszu pomocowego 100 pożyczek, z tego 44 bankom komercyjnym i 56 bankom spółdzielczym, na łączną kwotę 3 746 842,4 tys. zł.

Udzielona przez BFG pomoc finansowa została przeznaczona na:

- ❖ usunięcie niebezpieczeństwa niewypłacalności – 2 249 050,0 tys. zł,
- ❖ przejęcia banków zagrożonych upadłością – 1 262 792,4 tys. zł,
- ❖ zakup przez nowych akcjonariuszy akcji banków będących w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności – 235 000,0 tys. zł.

Wykres 1. Wyплаты pożyczek z funduszu pomocowego w latach 1996*-2008

* Udzieloną w grudniu 1995 r. pożyczkę wypłacono w styczniu 1996 r.

Tabela 5. Pomoc finansowa udzielona przez BFG w latach 1995–2008

Rodzaj banku i cel pomocy	Wyплаты pożyczek	
	kwota w tys. zł	udział w %
Komercyjne*	3 427 386,4	91,5
– usunięcie niebezpieczeństwa niewypłacalności	2 066 000,0	55,1
– przejęcia banków komercyjnych	981 906,4	26,2
– przejęcia banków spółdzielczych	144 480,0	3,9
– zakup akcji	235 000,0	6,3
Spółdzielcze	319 456,0	8,5
– usunięcie niebezpieczeństwa niewypłacalności	183 050,0	4,9
– procesy łączeniowe	136 406,0	3,6
Razem	3 746 842,4	100,0

* Łącznie z bankami zrzeszającymi banki spółdzielcze.

Udzielona przez Fundusz pomoc finansowa, poprzez zapobieżenie upadłości banków, przyniosła wymierne efekty, zarówno o charakterze finansowym, jak i pozafinansowym. Ich miarą są:

- ❖ kwota środków gwarantowanych, którą Fundusz musiałby wypłacić w przypadku upadłości tych banków (łącznie kwota depozytów gwarantowanych w bankach, którym Fundusz udzielił pomocy finansowej w latach 1996–2008, ponad 16-krotnie przewyższała kwotę udzielonej tym bankom pomocy),
- ❖ utrzymanie sieci placówek bankowych,
- ❖ uratowanie znaczącej liczby miejsc pracy,
- ❖ zachowanie dostępu do usług bankowych,
- ❖ poprawa efektywności działania banków.

IV. FUNDUSZ RESTRUKTURYZACJI BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

1. Cele i zasady udzielania pomocy

Na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, w roku sprawozdawczym Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielał pomocy finansowej na wsparcie procesów

łączeniowych banków spółdzielczych z utworzonego w 2001 r. funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych⁴.

Zgodnie z ustawą, BFG otrzymał środki w wysokości 123 409,7 tys. zł, z przeznaczeniem na wskazane wyżej działania banków spółdzielczych i na związane z nimi przedsięwzięcia inwestycyjne, w szczególności na ujednoclenie:

- ❖ programów i sprzętu informatycznego,
- ❖ technologii bankowej,
- ❖ procedur finansowo-księgowych,
- ❖ oferty produktów i usług bankowych,

a także na nabycie akcji banku zrzeszającego.

Pomoc finansowa z frbs na sfinansowanie powyższych działań do 13 grudnia 2008 r. mogła być udzielana wyłącznie tym bankom spółdzielczym, które dokonały połączenia z innymi bankami po 28 stycznia 1998 r. (tj. na 3 lata przed dniem wejścia w życie ww. ustawy) lub dokonały nabycia akcji banków zrzeszających przed 28 stycznia 2004 r. (tj. w ciągu 3 lat od dnia obowiązywania ustawy) oraz, w których nie występowało niebezpieczeństwo niewypłacalności i które posiadały zdolność do spłaty zaciągniętych pożyczek.

W dniu 13 grudnia 2008 r. weszła w życie znowelizowana ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych (...). Znowelizowane przepisy rozszerzyły zarówno zakres podmiotowy, jak i przedmiotowy udzielanej pomocy finansowej z frbs. Zgodnie z postanowieniami znowelizowanej ustawy, pomoc finansowa z frbs może być udzielona dla banku spółdzielczego na finansowanie:

- ❖ nabycia akcji banku zrzeszającego,
- ❖ poniesionych lub planowanych wydatków związanych z łączeniem się banków spółdzielczych, mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa zgromadzonych środków pieniężnych lub poprawę albo ujednoclenie standardów obsługi klientów, a w szczególności na:
 - nabycie lub modyfikację programów lub sprzętu informatycznego,
 - rozwój lub ujednoclenie technologii bankowej,
 - modyfikację procedur finansowo-księgowych,
 - rozwój lub unifikację produktów i usług bankowych,
- ❖ planowanych wydatków o charakterze inwestycyjnym, związanych z wymienionymi celami.

⁴ Na fundusz ten złożyły się środki wraz z odsetkami pochodzące z następujących źródeł:

- zlikwidowanego Funduszu Rozwoju Banków Spółdzielczych, prowadzonego dotąd przez Bank Gospodarki Żywnościowej SA (6 kwietnia 2001 r. środki z tego tytułu w kwocie 4 031,8 tys. zł przekazano do BFG),
- przekazanych środków pieniężnych o wartości odpowiadającej środkom otrzymanym przez banki z tytułu umorzonych obligacji restrukturyzacyjnych serii D.

2. Warunki udzielania pomocy

W związku z wejściem w życie znowelizowanych przepisów ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych (...) Rada Funduszu podjęła uchwałę nr 24/2008 w sprawie określenia form, trybu oraz szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych. Uchwała dostosowała formy, tryb i warunki udzielania pomocy z frbs do rozszerzonego nowelizacją ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych (...) przedmiotowego i podmiotowego zakresu udzielania pomocy. Celem dokonanych zmian było usprawnienie procesu rozpatrywania wniosków i udzielania pomocy bankom, m.in. poprzez wprowadzenie dwóch rund aplikacyjnych dla banków ubiegających się o pomoc oraz systemu oceny punktowej. W porównaniu do warunków obowiązujących poprzednio karencja w spłacie kapitału została skrócona z 2 lat do jednego roku. W przypadku pomocy udzielanej na wsparcie procesów łączeniowych i inwestycje niezwiązane z połączeniami przewidziano możliwość wypłaty pożyczki – oprócz jednorazowo – również w transzach. Ponadto wprowadzono ograniczenie kwotowe pomocy finansowej, zgodnie z którym pomoc udzielona bankowi nie może być wyższa niż 30% jego funduszy własnych, przy czym suma wszystkich wierzytelności banku wobec BFG z tytułu pomocy finansowej nie może przekraczać 5 000,0 tys. zł w momencie jej udzielenia.

Tabela 6. Warunki udzielania pomocy finansowej z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych określone w uchwale nr 15/2001 Rady Funduszu – obowiązujące w stosunku do wniosków złożonych przed 13 grudnia 2008 r.

Warunki udzielania pomocy	Cel pomocy	
	na wsparcie procesów łączeniowych	na nabycie akcji banku zrzeszającego
Oprocentowanie pożyczki w skali roku	0,1 stopy redyskonta weksli określanej przez Radę Polityki Pieniężnej	0,05 stopy redyskonta weksli określanej przez Radę Polityki Pieniężnej
Prowizja	0,1% kwoty pożyczki, potrącana z kwoty pożyczki	
Okres korzystania z pożyczki	maksymalnie 5 lat	
Karencja w spłacie kapitału	maksymalnie 2 lata	
Wypłata pożyczki	jednorazowo	
Spłata odsetek	kwartalnie	
Spłata kapitału	w ratach półrocznych	

3. Wnioski o udzielenie pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych

Złożone w 2008 r. wnioski banków spółdzielczych o udzielenie pomocy z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych dotyczyły wyłącznie pożyczek na wsparcie procesów łączeniowych i realizację związanych z nimi inwestycji.

Na przełomie lat 2007/2008 w fazie rozpatrywania znajdowało się 5 wniosków, a w roku sprawozdawczym wpłynęło kolejnych 6 wniosków o udzielenie pożyczek w kwocie 51 458,0 tys. zł na sfinansowanie kosztów łączenia oraz jeden wniosek o udzielenie pożyczki w kwocie 30,0 tys. zł na zakup akcji banku zrzeszającego. Do końca 2008 r. Zarząd Funduszu podjął uchwały o udzieleniu 10 pożyczek na kwotę 35 063,4 tys. zł, z tego:

- ❖ 9 pożyczek na wsparcie procesów łączeniowych i realizację inwestycji – na kwotę 35 033,4 tys. zł,
- ❖ jedną pożyczkę na zakup akcji banku zrzeszającego – na kwotę 30,0 tys. zł.

W roku 2008 r. wypłacono 11 pożyczek w łącznej kwocie 39 063,3 tys. zł⁵. W 2009 r. zostaną rozpatrzone 2 wnioski, które banki złożyły w 2008 r.

4. Dotychczasowa działalność w ramach frbs

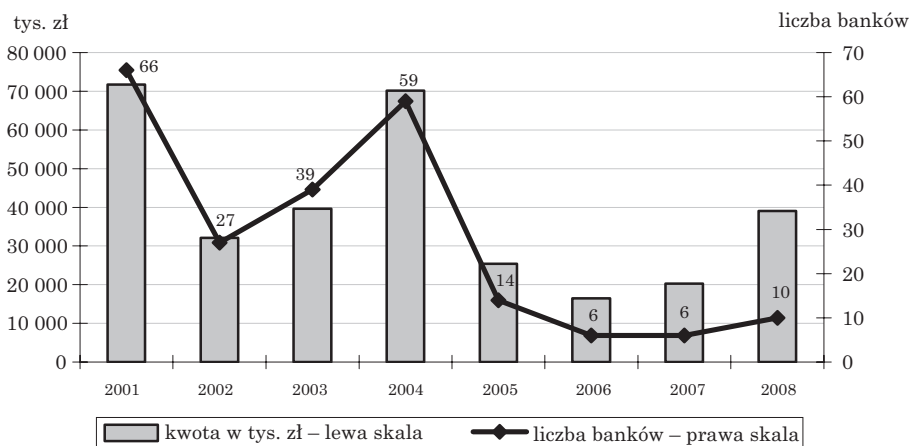
W ciągu 2008 r. banki dokonały spłaty kapitału w łącznej kwocie 27.211,0 tys. zł. Całkowicie zostało spłaconych 27 pożyczek przez 22 banki, przy czym 3 z nich nadal korzystają z pomocy.

Po uwzględnieniu dokonanych spłat oraz wypłat udzielonych pożyczek na koniec 2008 r. z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych korzystały 44 banki (58 pożyczek), a ich łączne zadłużenie z tytułu tych pożyczek wynosiło 85 469,4 tys. zł.

W latach 2001–2008 Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielił 189 pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych na ogólną kwotę 314 777,9 tys. zł, z tego na wsparcie procesów łączeniowych i realizację inwestycji 308 096,4 tys. zł (tj. 97,9% całkowitej kwoty udzielonych pożyczek), a na nabycie akcji banków zrzeszających 6 681,5 tys. zł (tj. 2,1%). W okresie tym kwota udzielonych pożyczek ponad 2,5-krotnie przekroczyła wielkość funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych, ponieważ środki pochodzące ze spłat były angażowane w kolejne działania pomocowe (w żadnym z przypadków nie wystąpiły problemy ze spłatą pożyczonych środków).

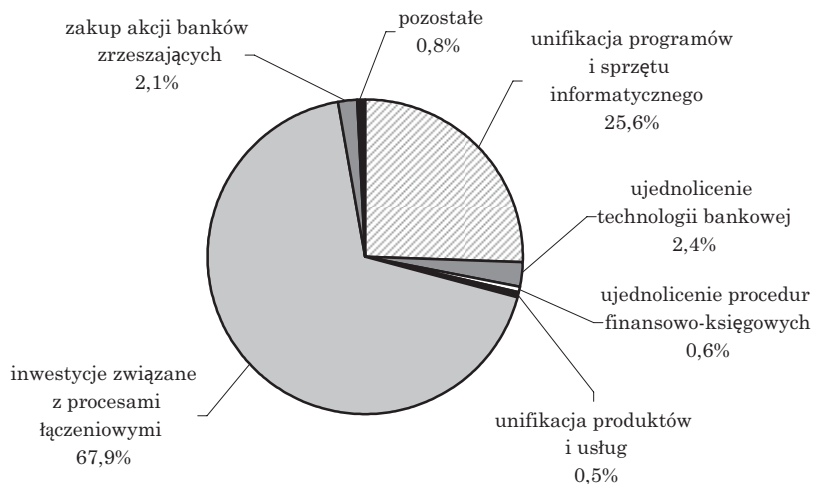
⁵ W tym 1 pożyczkę (4,000,0 tys. zł) wypłacono na podstawie uchwały podjętej w 2007 r.

Wykres 2. Wpłaty pożyczek z frbs w latach 2001–2008

Przeznaczenie pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Przeznaczenie pożyczek z frbs w latach 2001–2008 (w %)

V. KONTROLA WYKORZYSTANIA POMOCY FINANSOWEJ

1. Kontrole bezpośrednie banków

Realizując ustawowe zadania określone w art. 4 ust. 2 ustawy o BFG oraz art. 36 ust. 3 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, Fundusz – zgodnie z harmonogramem kontroli na 2008 r. – przeprowadził kontrole bezpośrednie w 17 bankach korzystających z pomocy finansowej BFG.

Ponadto w I kwartale 2008 r. przeprowadzono jedną kontrolę doraźną banku spółdzielczego korzystającego z pomocy finansowej z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych, z uwagi na stwierdzone w procesie monitorowania pogorszenie jego sytuacji ekonomiczno-finansowej.

Tabela 7. Liczba banków objętych kontrolą w 2008 r.

Banki korzystające z pomocy	Liczba kontrolowanych banków	
	z funduszu pomocowego	z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych
Banki komercyjne	1	–
Banki spółdzielcze	1	16
Razem	2	16

2. Zakres kontroli

Zakres kontroli każdorazowo obejmował:

- ❖ w bankach korzystających z pożyczek z funduszu pomocowego ocenę:
 - zgodności wykorzystania środków pomocowych z celami ustawowymi oraz celami określonymi w umowach pożyczek,
 - realizacji programów postępowania naprawczego,
 - efektywności wykorzystania środków pomocowych,
 - sytuacji ekonomiczno-finansowej banków, w tym trendów w kształtowaniu się podstawowych wskaźników ekonomicznych,
 - realizacji zobowiązań wynikających z umów pożyczek,
- ❖ w bankach korzystających z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych ocenę:
 - zgodności wykorzystania pomocy finansowej Funduszu z celami określonymi w ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych (...),

- wypłacalności banków,
- wypełnienia warunków umów pożyczek, w tym m.in. realizacji prognozy finansowej oraz zabezpieczenia wierzytelności Funduszu,
- przestrzegania wymogów ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych (...) w zakresie podziału nadwyżek bilansowych.

3. Wyniki kontroli

W bankach korzystających z pożyczek z funduszu pomocowego stwierdzono, że otrzymane środki były wykorzystywane i zabezpieczone zgodnie z postanowieniami zawartymi w umowach. Nie zgłoszono również zastrzeżeń do realizacji pozostałych zobowiązań wynikających z umów pożyczek zawartych z BFG.

Wyniki kontroli potwierdziły, że pomoc udzielona przez BFG spełniła swoje cele, wspomagając przejęcie banków znajdujących się w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności. Wsparcie finansowe Funduszu pozwoliło na realizację podstawowych celów założonych w programach postępowania naprawczego, a restrukturyzacja portfela kredytowego przejętych banków przebiegała prawidłowo. Dzięki podjętym działaniom i pomocy Bankowego Funduszu Gwarancyjnego udało się zapobiec upadłości przejętych banków i konieczności wypłat środków gwarantowanych.

W wyniku przeprowadzonych planowych kontroli banków, które korzystają z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych, ustalono, że:

- ❖ pomoc finansowa BFG została wykorzystana zgodnie z celami określonymi w ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych (...),
- ❖ banki były wypłacalne i nie występowało zagrożenie spłaty zobowiązań wobec Funduszu,
- ❖ dokonany podział nadwyżek bilansowych był zgodny z obowiązującymi przepisami oraz warunkami umów pożyczek,
- ❖ realizacja przedłożonych prognoz finansowych przebiegała prawidłowo,
- ❖ banki zabezpieczały pożyczki zgodnie z zawartymi umowami.

Wnioski z przeprowadzonych kontroli, zidentyfikowane w ich toku uchybienia oraz sformułowane stanowisko Funduszu znalazły odzwierciedlenie w wystąpieniach pokontrolnych, które przekazano Zarządom i Radom Nadzorczym banków oraz – w odniesieniu do banków spółdzielczych – odpowiednim bankom zrzeszającym. W przypadku 3 banków o wynikach kontroli została poinformowana również Komisja Nadzoru Finansowego.

VI. WYKONYWANIE FUNKCJI KURATORA

W kwietniu 2008 r. zakończył się okres sprawowania przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny funkcji kuratora w banku, któremu w 2004 r. udzielił pomocy finansowej na usunięcie stanu niebezpieczeństwa niewypłacalności. Zadania kuratora były realizowane przez pełnomocnika kuratora, powołanego przez Zarząd Funduszu.

Decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z 17 kwietnia 2008 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny został odwołany z funkcji kuratora nadzorującego wykonanie programu postępowania naprawczego banku, a Zarząd Funduszu odwołał pełnomocnika kuratora.

VII. GROMADZENIE I ANALIZA INFORMACJI O BANKACH

1. Aktualizacja i rozwój bazy informacyjnej

Podstawowym źródłem informacji o bankach są sprawozdania finansowe, które Bankowy Fundusz Gwarancyjny otrzymywał w 2008 r. od Narodowego Banku Polskiego na mocy ustawy o BFG oraz znowelizowanego Porozumienia w sprawie przedmiotu, zakresu, trybu i terminów przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu informacji przez Narodowy Bank Polski – zawartego 27 grudnia 2007 r.

W dniu 25 kwietnia 2008 r. została podpisana Umowa w sprawie korzystania z Portalu Systemu Informacji Sprawozdawczej Narodowego Banku Polskiego. Opracowane przez NBP dla Funduszu funkcjonalności Portalu SIS pozwalają pobierać sprawozdania finansowe banków w ramach poszczególnych linii analitycznych. Informacje z nowych pakietów sprawozdawczych FINREP i COREP są pobierane za pośrednictwem Portalu SIS w taksonomii XBRL i rozpoznawane na zasadach analogicznych jak w NBP. Zasady przekazywania sprawozdawczości WEBIS nie uległy zmianie.

W 2008 r. kontynuowano prace projektowe dotyczące implementacji systemu nowej sprawozdawczości FINREP i COREP oraz budowy nowej bazy analitycznej banków. Prace w tym zakresie były prowadzone z wykorzystaniem opracowywanych w Funduszu aplikacji narzędziowych pod nazwą *Aplikacja SIS*. Podstawową funkcjonalnością tych aplikacji jest dostarczenie analitykom wystandaryzowanych, czytelnych struktur informacji pozwalających na przetwarzanie danych do celów

analitycznych. Są one generowane w postaci raportów o zadanych przez analityków parametrach.

Poza sprawozdawczością FINREP, COREP oraz WEBIS, istotnym źródłem informacji są dane przekazywane Funduszowi bezpośrednio przez banki na mocy Zarządzenia nr 11/2006 Prezesa NBP z dnia 29 maja 2006 roku w sprawie zakresu, trybu i terminów przekazywania przez banki objęte obowiązkowym systemem gwarantowania informacji do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Na podstawie tego zarządzenia banki przesyłają informacje dotyczące podstawy naliczania wnoszonej obowiązkowej opłaty rocznej i podstawy tworzenia funduszu ochrony środków gwarantowanych oraz informacje o wysokości wierzytelności objętych gwarancjami Funduszu i wysokości środków gwarantowanych przez BFG. W 2008 r. Fundusz pozyskał po raz pierwszy ważną systemowo informację dotyczącą faktycznego poziomu środków gwarantowanych w bankach.

W 2008 r., w wyniku nowelizacji ustawy o BFG, rozpoczęto prace nad projektem nowelizacji Zarządzenia nr 11/2006 Prezesa NBP w sprawie zakresu, trybu i terminów przekazywania przez banki objęte obowiązkowym systemem gwarantowania informacji do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Projekt uwzględnia zmiany limitów gwarancyjnych, zmiany podstawy naliczania obowiązkowej opłaty rocznej, a także przewiduje rozszerzenie i uszczegółowienie zakresu przekazywanych przez banki informacji.

W dniu 12 czerwca 2008 r. została podpisana Umowa o współpracy oraz o wymianie informacji między Komisją Nadzoru Finansowego a Bankowym Funduszem Gwarancyjnym. Umowa zakłada współpracę obu instytucji w celu realizacji zadań ustawowych oraz wymiany informacji, w szczególności dla zapewnienia stabilności sektora bankowego i bezpieczeństwa depozytów klientów banków. Na podstawie zawartej z Komisją Nadzoru Finansowego umowy Fundusz może uzyskać dostęp do informacji o charakterze nadzorczym, niezbędnej dla prawidłowej identyfikacji zagrożeń w działalności poszczególnych banków, jak również o sytuacji w sektorze.

W 2008 r. rozpoczęto prace nad koncepcją Systemu Controllingu w BFG, który obejmuje zarówno funkcjonowanie hurtowni danych – przede wszystkim dla potrzeb analizowania działalności banków, jak i controlling finansowy obejmujący monitorowanie działalności własnej.

2. Metodyka oceny banków

Bankowy Fundusz Gwarancyjny wykorzystuje własną metodykę oceny zagrożeń w sektorze bankowym. Na podstawie analizy czynników sprawozdawczych i pozasprawozdawczych poszczególnym bankom nadawana jest indywidualna ocena zagrożenia (tzw. **rating**). W zależności od ratingu banki są kwalifikowane do określonej grupy w tzw. **macierzy zagrożeń**.

Oceny ratingowe oraz **macierze zagrożeń** są źródłem podstawowej informacji o sytuacji banków. Banki, w których zidentyfikowano zwiększone zagrożenie, podlegają pogłębionej ocenie, mającej na celu identyfikację źródeł jego powstawania.

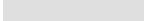
Podstawę do wnioskowania o zagrożeniach w całym sektorze bankowym stanowią tzw. **macierze migracji** i **indeksy zagrożenia**. Za pomocą **macierzy migracji** obserwowane są zmiany położenia banków w macierzy zagrożeń w kolejnych okresach sprawozdawczych. W 2008 r. kierunki migracji banków wskazywały na poprawę sytuacji w sektorze bankowym. W tabeli 8 przedstawiono **macierz migracji** dla banków komercyjnych i spółdzielczych w okresie od 31 grudnia 2007 r. do 31 grudnia 2008 r.

Od końca 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. w 30 bankach odnotowano poprawę, zaś w 26 bankach pogorszenie oceny zagrożenia. Na koniec analizowanego okresu 2 banki komercyjne oraz 2 banki spółdzielcze zostały zakwalifikowane do kategorii bardzo wysokiego zagrożenia.

Tabela 8. Macierz migracji dla banków komercyjnych i spółdzielczych* za okres od 31.12.2007 r. do 31.12.2008 r.

31.12.2008 r. \ 31.12.2007 r.	Bardzo niskie	Niskie	Średnie	Wysokie	Bardzo wysokie
Bardzo niskie	BK – 20 BS – 522	BK – 9 BS – 10	BK – 1 BS – 0	BK – 0 BS – 0	BK – 0 BS – 0
Niskie	BK – 1 BS – 22	BK – 9 BS – 14	BK – 1 BS – 0	BK – 1 BS – 0	BK – 2 BS – 0
Średnie	BK – 1 BS – 0	BK – 0 BS – 1	BK – 2 BS – 2	BK – 1 BS – 1	BK – 0 BS – 0
Wysokie	BK – 0 BS – 0	BK – 0 BS – 0	BK – 0 BS – 2	BK – 2 BS – 0	BK – 0 BS – 0
Bardzo wysokie	BK – 0 BS – 0	BK – 0 BS – 1	BK – 0 BS – 1	BK – 0 BS – 1	BK – 0 BS – 2

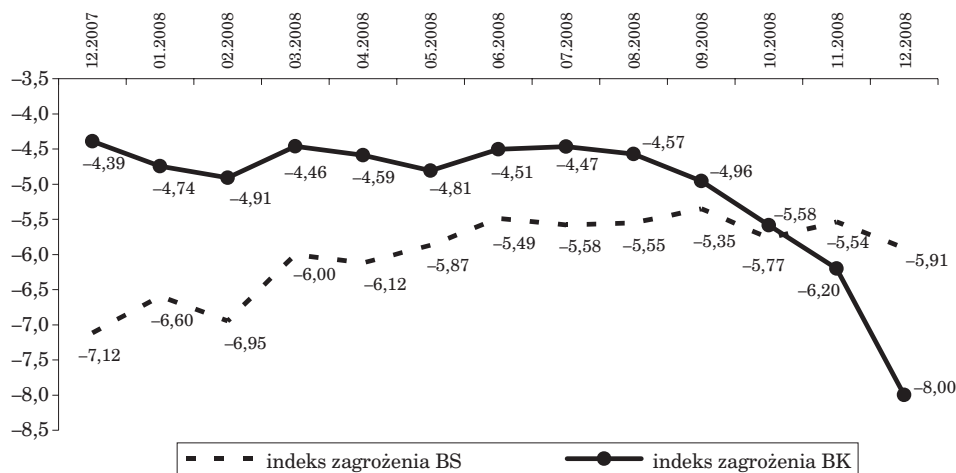
 poprawa oceny

 pogorszenie oceny

* BK – liczba banków komercyjnych, BS – liczba banków spółdzielczych.

Indeks zagrożenia prezentuje łączną, standaryzowaną ocenę efektywności, wypłacalności, jakości aktywów oraz jakości zobowiązań pozabilansowych udzielonych, ważoną udziałem każdego banku w depozytach sektora bankowego. Indeks zagrożenia liczony jest odrębnie dla banków komercyjnych i spółdzielczych. Jest on prezentowany w skali od 0 (brak zagrożenia) do -100 pkt (najwyższe zagrożenie). Zmiany poziomu indeksu odzwierciedlają zmiany oceny zagrożeń sektora.

Wykres 4. Indeks zagrożenia w sektorze bankowym

Na wykresie 4 zamieszczono poziomy indeksów zagrożenia w sektorze bankowym. Indeks dla sektora banków komercyjnych w 2008 r. uległ pogorszeniu, zaś indeks dla sektora banków spółdzielczych poprawił się, utrzymując się w całym analizowanym okresie na relatywnie niskim poziomie.

W 2008 r. podjęto prace nad zmianą metodyki oceny zagrożeń w sektorze bankowym na podstawie nowej sprawozdawczości SIS.

3. Analiza sytuacji w sektorze bankowym i identyfikacja zagrożeń

Zadania analityczne Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są realizowane dzięki ustawowemu wyposażeniu Funduszu w prawo dostępu do informacji o bankach, a zatem w możliwość dokonywania samodzielnych i niezależnych analiz sytuacji ekonomiczno-finansowej poszczególnych banków oraz oceny istniejących i potencjalnych zagrożeń w ich działaniu.

Głównymi funkcjami działalności analitycznej BFG są: ocena zagrożeń w sektorze bankowym, służąca określeniu zapotrzebowania na środki finansowe systemu gwarantowania depozytów, gromadzone w bankach w postaci funduszy ochrony środków gwarantowanych (fośg) w celu pokrycia potencjalnych zobowiązań gwarancyjnych, a także wczesna identyfikacja niebezpieczeństwa niewypłacalności w bankach, warunkująca podjęcie niezbędnych działań przez Fundusz we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego oraz innymi instytucjami w ramach sieci bezpieczeństwa finansowego.

W ramach systematycznie prowadzonych analiz (przygotowywanych miesięcznie i kwartalnie) poddawano ocenie sytuację ekonomiczno-finansową w sektorze bankowym, w tym w sektorze banków komercyjnych i spółdzielczych, z uwzględnieniem istniejących i potencjalnych zagrożeń. Regularnie analizowano również podstawowe dane makroekonomiczne i zmiany organizacyjno-prawne w sektorze bankowym.

W 2008 r. w celu właściwej oceny przebiegu i skutków kryzysu na globalnych rynkach finansowych aktualizowano i analizowano informacje na temat ujawnianych przez kolejne instytucje finansowe danych o poniesionych stratach i dokonanych odpisach. Zwracano szczególną uwagę na instytucje finansowe będące inwestorami banków działających w Polsce.

W okresie sprawozdawczym przygotowano prognozę wielkości i struktury depozytów, całkowitego wymogu kapitałowego w sektorze bankowym oraz projekcję wielkości zobowiązań gwarancyjnych BFG i zapotrzebowania na środki pomocowe. W pracach nad projektem wysokości stawek obowiązkowej opłaty rocznej i funduszu ochrony środków gwarantowanych na 2009 r. zostały uwzględnione dwa kluczowe czynniki: podwyższenie wysokości gwarancji do równowartości w złotych kwoty 50 tys. euro, a także potencjalne zagrożenia, jakie mogą wpłynąć na stabilność sektora bankowego w Polsce w związku z ogólnosiwiatowym kryzysem finansowym. Propozycję wysokości stawek funduszu ochrony środków gwarantowanych i obowiązkowej opłaty rocznej na 2009 r. przedstawiono Radzie BFG, która w drodze uchwał – odpowiednio 19 i 26 listopada 2008 r. – ustaliła wysokość ww. stawek.

4. Inne prace analityczne

W odpowiedzi na aktualne problemy i zmiany zachodzące w szeroko rozumianym otoczeniu sektora bankowego w 2008 r. prowadzono szereg prac analitycznych dotyczących m.in.:

- ❖ wpływu zmian na rynku międzybankowym, wywołanych kryzysem na międzynarodowych rynkach finansowych (w szczególności dotyczących płynności polskiego rynku), na działalność lokacyjną i gwarancyjną Funduszu,
- ❖ depozytowych produktów hybrydowych w kontekście zadań statutowych BFG,
- ❖ wpływu produktów lokacyjnych na ryzyko reputacji banków,

- ❖ wpływu wprowadzenia euro w Polsce na funkcjonowanie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w zakresie działalności gwarancyjnej, pomocowej i inwestycyjnej. Ponadto, w związku z perturbacjami na międzynarodowych rynkach finansowych, opracowano materiał ukazujący zmiany w systemach gwarantowania depozytów wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, dokonanych w odpowiedzi na kryzys finansowy, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu limitu gwarancyjnego.

5. Monitorowanie sytuacji banków korzystających z pomocy finansowej Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

Na koniec 2008 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny monitorował sytuację ekonomiczno-finansową oraz realizację zobowiązań wynikających z umów pożyczek 46 banków korzystających z pomocy finansowej.

Tabela 9. Liczba banków monitorowanych w 2008 r.

Banki korzystające z pomocy	Liczba banków			
	01.01.2008 r.		31.12.2008 r.	
	z funduszu pomocowego	z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych	z funduszu pomocowego	z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych
Banki komercyjne	2	–	1	–
Banki spółdzielcze	2	57	1	44
Razem	4	57	2	44
	61		46	

W omawianym okresie objęto monitorowaniem 5 nowych banków, którym Fundusz udzielił pomocy, a także zakończono monitorowanie 20 banków (2 banków korzystających z pożyczek z funduszu pomocowego i 18 banków korzystających z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych, które dokonały całkowitej spłaty pomocy finansowej)⁶.

Wszystkie banki korzystające z pomocy finansowej Funduszu podlegały – określonym przez BFG – procedurom monitorowania. Proces monitorowania obejmował

⁶ Spłaty dokonały 22 banki, przy czym 18 banków spłaciło całe zobowiązanie wobec BFG, natomiast 4 banki nadal korzystają z pożyczek z frbs.

w szczególności ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz realizacji zobowiązań określonych w umowach pożyczek, a także:

- ❖ w przypadku banków korzystających z pożyczek z funduszu pomocowego ocenę:
 - realizacji programów postępowania naprawczego,
 - efektywności udzielonej pomocy,
- ❖ w przypadku banków korzystających z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych ocenę:
 - realizacji prognoz finansowych,
 - wypłacalności i zdolności do spłaty udzielonych pożyczek.

W żadnym z banków korzystających z pomocy z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych nie stwierdzono zagrożenia wypłacalności.

Ponadto, w przypadku banków, które dokonały całkowitej spłaty pożyczek, sporządzono analizy obejmujące ocenę:

- ❖ sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz efektywności udzielonej pomocy finansowej w przypadku banków korzystających z pożyczek z funduszu pomocowego po zakończeniu okresu korzystania z pożyczek,
- ❖ celowości udzielenia i sposobu wykorzystania pożyczek oraz realizacji zobowiązań wynikających z umów pożyczek w przypadku banków korzystających ze środków funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych.

6. Inne działania

Wnioski Funduszu, wynikające z analizy sprawozdawczości WEBIS, oraz stwierdzone przypadki wzrostu zaangażowania w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych w niektórych bankach korzystających z pożyczek z BFG znalazły odzwierciedlenie w skierowanych do nich pismach. Fundusz zwrócił się o udostępnienie danych na temat posiadanych jednostek i sposobu ich wyceny.

W związku z wysokim stopniem skomplikowania nowej sprawozdawczości FIN-REP i COREP oraz odmiennym od dotychczasowego zakresem informacyjnym arkuszy sprawozdawczych, Fundusz zidentyfikował szereg nieprawidłowości w zakresie sporządzania przez banki sprawozdań COREP, m.in. dotyczących prezentacji wewnętrznej oceny kapitału oraz wewnętrznej oceny potrzeb kapitału wewnętrznego. Uwzględniając obserwowane zróżnicowane podejścia do prezentowania tych wielkości, Fundusz zwrócił się do Komisji Nadzoru Finansowego o wyjaśnienie w tym zakresie.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ LOKACYJNA

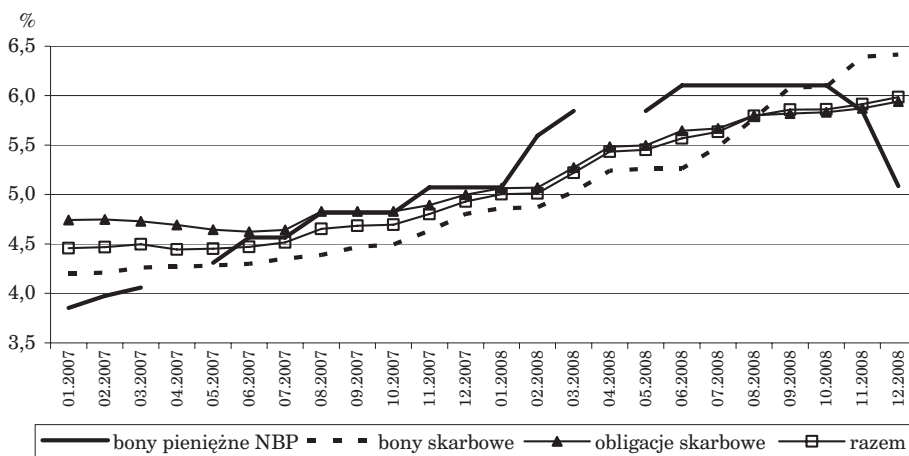
Zgodnie z ustawą o BFG Fundusz może nabywać jedynie papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa albo Narodowy Bank Polski. Ponadto Fundusz może nabywać jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego oraz zakładać lokaty terminowe w NBP.

W 2008 r. w obszarze prowadzonej przez Fundusz działalności lokacyjnej łącznie zostały zrealizowane 162 transakcje kupna (w tym: 85 transakcji na obligacjach Skarbu Państwa, 20 przy wykorzystaniu bonów skarbowych oraz 57 transakcji na bonach pieniężnych NBP) oraz 13 transakcji sprzedaży (w tym: 10 transakcji na obligacjach Skarbu Państwa, 2 przy wykorzystaniu bonów skarbowych oraz 1 transakcja na bonach pieniężnych NBP).

Wielkość obrotów według wartości nominalnych dla transakcji kupna wyniosła 4 880 433,0 tys. zł, w tym: w przypadku obligacji skarbowych 3 627 063,0 tys. zł, bonów skarbowych 810 870,0 tys. zł oraz bonów pieniężnych NBP 442 500,0 tys. zł. Dla transakcji sprzedaży, wielkość obrotów według wartości nominalnych wyniosła 958 530,0 tys. zł.

Średnia rentowność papierów wartościowych zakupionych w analizowanym okresie wyniosła 6,23% (odpowiednio: 6,24% dla obligacji Skarbu Państwa, 6,36% dla bonów skarbowych oraz 5,84% dla bonów pieniężnych NBP)⁷. Operacje w ob-

Wykres 5. Rentowność (na bazie 365 dni) papierów wartościowych w portfelu BFG według stanu na koniec poszczególnych miesięcy

⁷ Średnie rentowności papierów wartościowych podano na bazie 365 dni, aby umożliwić ich porównanie.

szarze jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych rynku pieniężnego oraz alokacji środków w formie lokat terminowych w NBP, z uwagi na niską dochodowość ww. instrumentów nie były realizowane.

Przychód z papierów wartościowych w 2008 r. wyniósł 284,1 mln zł⁸, w tym z:

- ❖ obligacji skarbowych: 230,8 mln zł,
- ❖ bonów skarbowych: 52,8 mln zł,
- ❖ bonów pieniężnych NBP: 0,5 mln zł.

W 2008 r. zwiększył się udział obligacji Skarbu Państwa w całkowitej wartości nominalnej portfela papierów wartościowych ogółem do 92,6% z 65,4% na koniec 2007 r.

Tabela 10. Struktura portfela papierów wartościowych Funduszu według stanu na 31.12.2007 r. i 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	Struktura		
	31.12.2007 r.	31.12.2008 r.	Zmiana
	%		p.p.
Bony pieniężne NBP	0,2	0,2	0,0
Bony skarbowe	34,4	7,2	-27,2
Obligacje skarbowe	65,4	92,6	+27,2
Razem	100,0	100,0	-

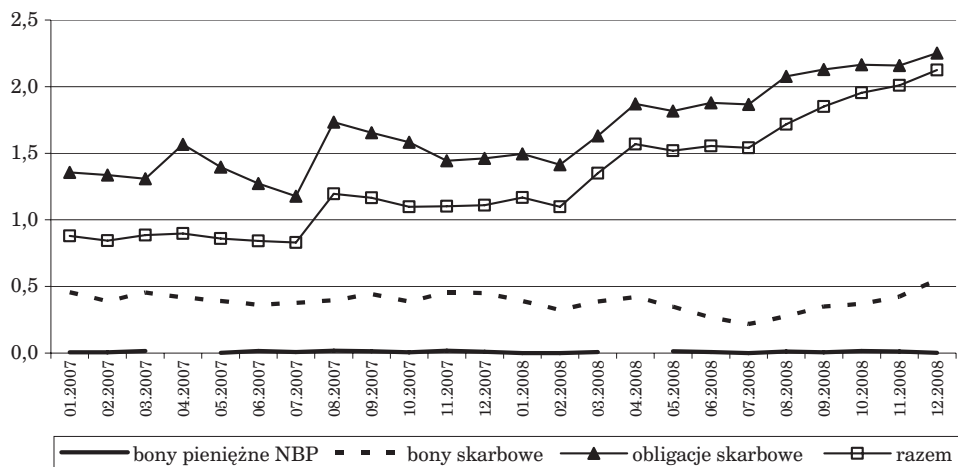
Wzrost rentowności nabywanych papierów pozwolił na zwiększenie dochodowości całego portfela papierów wartościowych BFG z 4,94% (wg stanu portfela na koniec 2007 r.) do poziomu 5,99% (wg stanu portfela na koniec 2008 r.). Duration portfela zwiększyło się w analogicznym okresie z 1,2 do 2,1 roku.

W ramach rozwijania współpracy Funduszu z bankami w zakresie działalności lokacyjnej podpisano dwie nowe ramowe umowy w sprawie określenia warunków i sposobu zawierania transakcji dłużnymi papierami wartościowymi.

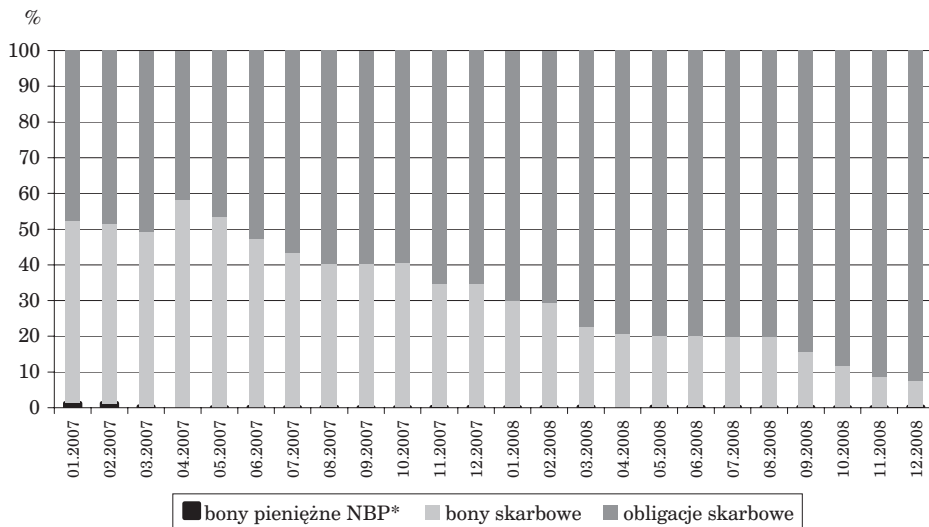
⁸ Wynik obliczony:

- a) w przypadku dyskontowanych papierów wartościowych (tj. bonów pieniężnych NBP, bonów skarbowych i obligacji zerokuponowych) jako rozliczona liniowo w czasie wartość dyskonta,
- b) w przypadku obligacji kuponowych jako naliczone liniowo przychody z tytułu odsetek oraz rozliczona liniowo w czasie wartość premii/dyskonta.

Wykres 6. Duration poszczególnych papierów wartościowych w portfelu BFG

Wykres 7. Udział poszczególnych papierów wartościowych w portfelu BFG

* W analizowanym okresie udział bonów pieniężnych NBP nie przekraczał 0,23%, przez co jest on mało widoczny na wykresie.

Ponadto w IV kwartale 2008 r. przyjęto dokument dotyczący polityki inwestycyjnej Funduszu, uwzględniający m.in. wpływ kryzysu na międzynarodowych rynkach finansowych na płynność Funduszu i możliwość realizowania zadań ustawowych (gwarancyjnych i pomocowych).

IX. FUNDUSZE I GOSPODARKA FINANSOWA

1. Źródła finansowania i fundusze

Ustawowymi źródłami finansowania działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są:

- ❖ fundusz statutowy,
- ❖ fundusz pomocowy,
- ❖ środki przekazane Funduszowi przez banki – z utworzonych przez nie funduszy ochrony środków gwarantowanych – w celu realizacji gwarancji na rzecz deponentów,
- ❖ fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych,
- ❖ fundusz zapasowy,
- ❖ fundusz środków uzyskanych z mas upadłości,
- ❖ dochody z oprocentowania udzielonych bankom pożyczek,
- ❖ dochody z papierów wartościowych oraz środków pieniężnych ulokowanych na rachunkach Funduszu prowadzonych przez Narodowy Bank Polski,
- ❖ środki uzyskane w ramach bezzwrotnej pomocy zagranicznej,
- ❖ dotacje z budżetu państwa na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych, udzielone na wniosek Funduszu,
- ❖ środki z kredytu krótkoterminowego udzielonego przez Narodowy Bank Polski,
- ❖ udzielone pożyczki ze środków budżetu państwa,
- ❖ inne dochody, np.: z tytułu wynajmu powierzchni biurowej, miejsc parkingowych, sprzedaży środków trwałych.

Ze zgromadzonych środków Bankowy Fundusz Gwarancyjny finansuje:

- ❖ zadania związane z gwarantowaniem depozytów,
- ❖ zadania związane z udzielaniem pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania,
- ❖ zadania związane z udzielaniem pożyczek bankom spółdzielczym na wsparcie procesów łączenia się tych banków,
- ❖ koszty funkcjonowania Biura i organów Funduszu.

W 2008 r. stan funduszy statutowego i zapasowego Bankowego Funduszu Gwarancyjnego uległ zmianie w wyniku podjęcia 19 listopada 2008 r. przez Radę Fun-

duszu uchwały w sprawie podziału nadwyżki bilansowej za rok 2007 oraz nadwyżki bilansowej z lat ubiegłych.

Uwzględniając postanowienia znowelizowanego Statutu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, w IV kwartale 2008 r. utworzono fundusz środków uzyskanych z mas upadłości. Fundusz zasiliły środki uzyskane z mas upadłości na dzień podziału nadwyżki bilansowej BFG za rok 2007 i lata ubiegłe oraz środki uzyskane z mas upadłości w 2008 r.

Stan funduszu środków uzyskanych z mas upadłości na 31 grudnia 2008 r. wyniósł 52 854,4 tys. zł.

2. Plan finansowy na rok 2008 i jego realizacja

Stopień realizacji planu finansowego na 2008 r. przedstawiają tabele 11 i 12.

Tabela 11. Rachunek zysków i strat

Tytuł przychodów / kosztów	Plan na 2008 r. (w tys. zł)	Wykonanie na 31.12.2008 r. (w tys. zł)	Wskaźnik realizacji planu (w %)
I. Przychody ogółem	275 534,0	289 216,0	105,0
1. Przychody z odsetek i prowizji od udzielonej bankom zwrotnej pomocy	3 227,0	3 418,4	105,9
2. Przychody z obrotu papierami wartościowymi*	270 887,0	284 080,2	104,9
3. Inne przychody	1 420,0	1 717,4	120,9
II. Koszty utrzymania organów i Biura Funduszu	20 101,0	17 812,6	88,6
1. Koszty wynagrodzeń z narzutami	11 676,0	11 138,8	95,4
2. Usługi obce	2 502,0	2 361,3	94,1
3. Usługi w zakresie eksploatacji i administracji budynku	1 141,0	1 085,7	95,2
4. Amortyzacja	2 180,0	2 140,3	98,2
5. Pozostałe koszty	2 602,0	1 086,5	42,0
III. Wynik finansowy	255 433,0	271 403,4	106,3

* Zgodnie z obowiązującymi w okresie sprawozdawczym szczególnymi zasadami rachunkowości BFG dłużne papiery wartościowe wyceniane są w księgach rachunkowych według aktualnej ceny sprzedaży, przy czym za cenę taką uznaje się cenę nabycia skorygowaną o naliczone na dzień bilansowy odsetki lub przypadającą na ten dzień część dyskonta.

Tabela 12. Bilans

Wyszczególnienie	Plan na 2008 r. (w tys. zł)	Wykonanie na 31.12.2008 r. (w tys. zł)	Wskaźnik realizacji planu (w %)
I. Aktywa	6 016 601,0	6 072 593,0	100,9
1. Należności z tytułu pożyczek	546 711,0	538 660,9	98,5
2. Papiery wartościowe	5 405 470,0	5 470 714,8*	101,2
3. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne	63 840,0	62 858,9	98,5
4. Inne aktywa	580,0	358,4	61,8
II. Pasywa	6 016 601,0	6 072 593,0	100,9
1. Fundusz statutowy	1 625 826,0	1 637 025,5	100,7
2. Fundusz zapasowy	670 000,0	669 882,7	100,0
3. Fundusz środków uzyskanych z mas upadłości	X	52 854,4	X
4. Fundusz pomocowy:	3 288 044,0	3 314 038,0	100,8
a) wykorzystany	452 589,0	452 590,0	100,0
b) do wykorzystania	2 835 455,0	2 861 448,0	100,9
5. Fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych:	123 410,0	123 409,7	100,0
a) wykorzystany	94 122,0	85 469,4	90,8
b) do wykorzystania	29 288,0	37 940,3	129,5
6. Wynik finansowy	255 433,0	271 403,4	106,3
7. Inne pasywa	53 888,0	3 979,3	7,4
8. Wynik z lat ubiegłych	0,0	0,0	X
III. Nakłady inwestycyjne	720,0	518,0	71,9
1. Budynek	0,0	32,0	X
2. Informatyka	720,0	449,7	62,5
3. Pozostałe nakłady	0,0	36,3	X

* Zgodnie z obowiązującymi w okresie sprawozdawczym szczególnymi zasadami rachunkowości BFG dłużne papiery wartościowe wyceniane są w księgach rachunkowych według aktualnej ceny sprzedaży, przy czym za cenę taką uznaje się cenę nabycia skorygowaną o naliczone na dzień bilansowy odsetki lub przypadającą na ten dzień część dyskonta.

3. Inne działania

Rada Bankowego Funduszu Gwarancyjnego 17 grudnia 2008 r. podjęła uchwałę w sprawie Planu finansowego Bankowego Funduszu Gwarancyjnego na rok 2009, który stanowi podstawę gospodarki finansowej Funduszu w 2009 r.

W omawianym okresie, w związku ze zmianą ustawy o BFG, statutu BFG i szczególnych zasad rachunkowości BFG, podjęto prace nad nowelizacją przepisów wewnętrznych Funduszu, dotyczących: zasad gospodarki finansowej, sporządzania, obiegu i kontroli dokumentacji finansowo-księgowej, zasad rachunkowości, planu kont oraz inwentaryzacji w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

X. ORGANIZACJA I KADRY

1. Organizacja Biura Funduszu

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny realizował swoje ustawowe zadania poprzez poszczególne komórki organizacyjne wykonujące przypisane im zadania:

- ❖ **Departament Analiz i Skarbu** – zadania związane z gromadzeniem i analizowaniem informacji dotyczących funkcjonowania gospodarki, a zwłaszcza sektora bankowego, sporządzanie na ich podstawie analiz i prognoz makroekonomicznych oraz ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotów objętych systemem gwarantowania, a także prowadzenie działalności inwestycyjnej polegającej na lokowaniu wolnych środków finansowych Funduszu,
- ❖ **Departament Controllingu, Informatyki i Administracji** – zadania związane z tworzeniem baz danych i przekazywaniem informacji oraz raportów niezbędnych w pracy Biura, obsługą informatyczną i administracyjną oraz utrzymaniem sprawności infrastruktury technicznej i systemu ochrony siedziby Funduszu,
- ❖ **Departament Działalności Pomocowej i Gwarantowania Depozytów** – zadania w zakresie udzielania pomocy bankom znajdującym się w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności, obrotu wierzytelnościami nabywanymi od tych banków oraz udzielania pomocy bankom z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych na wspieranie procesów łączenia tych banków, a także zadania wynikające z obowiązku zapewnienia przez Fundusz wypłat środków gwarantowanych deponentom,
- ❖ **Departament Finansowy** – zadania związane z gospodarką finansową i księgowością Funduszu,

- ❖ **Departament Kontroli i Monitoringu** – zadania związane z kontrolą i monitorowaniem sytuacji ekonomiczno-finansowej banków, które otrzymały pomoc Funduszu, w zakresie prawidłowości i celowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej oraz realizacji programów postępowania naprawczego lub programów o podobnym charakterze, a także zadania związane z monitorowaniem sytuacji banków korzystających z pomocy Funduszu oraz z pełnieniem w tych bankach funkcji kuratora,
- ❖ **Gabinet Prezesa** – zadania związane z zapewnieniem obsługi organów Funduszu, pomocy prawnej, organizacją pracy i sprawami pracowniczymi oraz zadania w zakresie współpracy z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów i instytucjami finansowymi, a także informacji publicznej i promocji Funduszu,
- ❖ **Stanowisko Kontroli Wewnętrznej** – zadania związane z badaniem działalności komórek organizacyjnych pod względem prawidłowości i zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Funduszu.

Ponadto w BFG działają dwa stałe, międzydepartamentalne komitety:

- ❖ Komitet ds. Zarządzania Aktywami, który określa politykę lokowania wolnych środków finansowych Funduszu;
- ❖ Komitet ds. Oceny Wniosków Pomocowych, którego zadaniem jest opiniowanie przygotowywanych przez Departament Działalności Pomocowej i Gwarantowania Depozytów wniosków w sprawie udzielenia bankom pomocy finansowej z funduszu pomocowego oraz pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych.

Członkowie Zarządu, zgodnie z podziałem kompetencji określonym w Regulaminie Zarządu BFG, nadzorowali następujące komórki organizacyjne:

- ❖ **Prezes Zarządu Małgorzata Zaleska** – Gabinet Prezesa, Departament Analiz i Skarbu oraz Stanowisko Kontroli Wewnętrznej,
- ❖ **p.o. Członka Zarządu Jan Koleśnik** – Departament Działalności Pomocowej i Gwarantowania Depozytów⁹,
- ❖ **Członek Zarządu Krystyna Majerczyk-Żabówka** – Departament Kontroli i Monitoringu oraz Departament Finansowy¹⁰,
- ❖ **Członek Zarządu Adrian Markiewicz** – Departament Działalności Pomocowej i Gwarantowania Depozytów¹¹,
- ❖ **Członek Zarządu Marek Pyła** – Departament Controllingu, Informatyki i Administracji.

⁹ Od 26 listopada 2008 r.

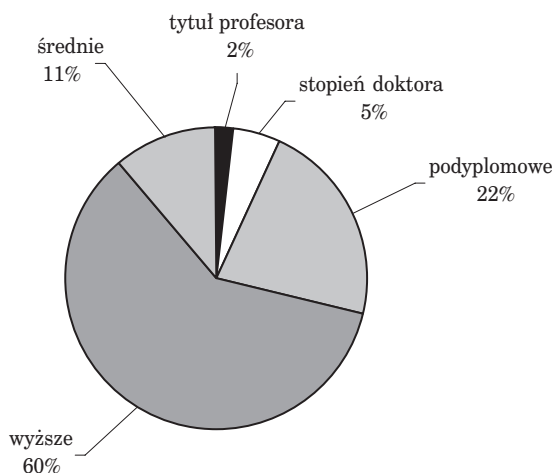
¹⁰ Od 23 listopada 2007 r.

¹¹ Do 26 listopada 2008 r.

2. Zatrudnienie

W Bankowym Funduszu Gwarancyjnym 1 stycznia 2008 r. było zatrudnionych 70 osób, natomiast na 31 grudnia 2008 r. – 65 osób. Wyższym wykształceniem legitymowało się 58 pracowników Funduszu, co stanowiło 89% ogółu zatrudnionych. Średni wiek zatrudnionych wynosił 42 lata.

Wykres 8. Poziom wykształcenia pracowników BFG

3. Sprawy pracownicze

Do najistotniejszych zadań zrealizowanych w 2008 r. w obszarze spraw pracowniczych należy zaliczyć opracowanie nowego Regulaminu pracy, w którym m.in. wprowadzono obowiązki pracodawcy dotyczące przeciwdziałania dyskryminacji w zatrudnieniu i mobbingowi oraz uszczegółowiono obowiązki w zakresie postępowania z nowo przyjmowanymi pracownikami.

Ponadto zostały wydane następujące regulacje wewnętrzne, regulujące zagadnienia z zakresu spraw pracowniczych:

- ❖ zmiany do Regulaminu wynagradzania pracowników Biura Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- ❖ zasady doboru pracowników Biura Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- ❖ zasady obiegu dokumentów związanych z zatrudnieniem, zmianą warunków umowy o pracę lub zakończeniem stosunku pracy.

W Funduszu był realizowany program praktyk studenckich, w którym uczestniczyli studenci wyższych uczelni, studiujący głównie na uczelniach o kierunkach ekonomicznych. W programie wzięło udział 9 studentów, którzy mieli możliwość zapoznania się z funkcjonowaniem Funduszu oraz zadaniami jakie realizuje.

W 2008 r. trwały prace nad przygotowaniem i wdrożeniem w Funduszu Pracowniczego Programu Emerytalnego w formie umowy grupowego ubezpieczenia na życie pracowników z zakładem ubezpieczeń. Program ten funkcjonuje od października 2008 r. po jego zarejestrowaniu przez Komisję Nadzoru Finansowego. Wprowadzenie Programu jest jednym z narzędzi zarządzania kadrami, który ma na celu pozyskanie i zatrzymanie pracowników o wysokich kwalifikacjach i motywowanie do zwiększenia efektywności pracy.

4. Działalność szkoleniowa

Realizowana w 2008 r. polityka szkoleniowa miała na celu poszerzenie wiedzy merytorycznej pracowników, niezbędnej do wykonywania bieżących zadań. Organizowane kursy i szkolenia były ukierunkowane na uzupełnienie i rozwijanie istotnych kompetencji pracowników. Zrealizowane zagadnienia to m.in.:

- ❖ kapitał ekonomiczny i proces ICAAP w banku,
- ❖ sprawozdawczość finansowa FINREP/COREP oraz System Informacji Sprawozdawczej,
- ❖ MSSF – nowe i zmienione standardy,
- ❖ ewidencja papierów wartościowych,
- ❖ funkcjonowanie rynku papierów wartościowych (Studium Dealerów Rynków Finansowych),
- ❖ wymogi MiFID i ich wpływ na działalność banków,
- ❖ zarządzanie ryzykiem kredytowym w dobie kryzysu na rynkach finansowych,
- ❖ posługiwanie się aplikacjami pakietu MS Office (MS Excel, MS Word, MS Access) – szkolenie przeprowadzone w formie e-learningu, w którym uczestniczyła ponad połowa pracowników Biura BFG,
- ❖ zasady ochrony danych osobowych.

Mając na uwadze potrzebę zapewnienia możliwości skierowania do zadań związanych z realizacją gwarancji pracowników zajmujących się innymi obszarami działalności Funduszu, przeprowadzono szkolenie, którego tematem była Procedura wypłat środków gwarantowanych deponentom. Program szkolenia obejmował w szczególności: omówienie procedury zawieszenia działalności banku, a następnie ogłoszenia jego upadłości, sporządzanie i weryfikowanie listy deponentów, tryb wypłaty środków gwarantowanych, w tym realizowanych bezpośrednio przez BFG. Udział w szkoleniu wzięli pracownicy wszystkich komórek organizacyjnych Biura Funduszu.

Rozpoczęto również realizację projektu cyklu szkoleń dedykowanych kadrze kierowniczej, których celem jest podnoszenie kompetencji menedżerskich. Zgodnie z przyjętymi założeniami, opracowanymi na podstawie zidentyfikowanych potrzeb, szkolenia miały na celu rozwój umiejętności relacyjnych i zarządzania strategicznego, niezbędnego do tego, aby określać i realizować zadania oraz cele i umiejętności zarządzania systemowego.

Zostało zapoczątkowane, zaplanowane w formule cyklicznej, szkolenie doskonalące umiejętność wystąpień publicznych, zasad poprawnego wysławiania się i zrozumiałego wyrażania myśli.

W ramach indywidualnego poszerzania kwalifikacji i podwyższania poziomu wykształcenia, pracownicy Biura Funduszu kontynuowali studia w zakresie zarządzania, administracji oraz zarządzania ryzykiem.

Kontynuowane były szkolenia z języka angielskiego na różnych poziomach zaawansowania.

Ponadto pracownicy Funduszu przeprowadzili 7 szkoleń dla około 300 pracowników banków (m.in. dla banków spółdzielczych zrzeszonych w BPS SA) na temat systemu gwarantowania depozytów w Polsce. W ramach organizowanych przez NBP cyklicznych szkoleń dla banków spółdzielczych, przedstawiciel BFG wyjaśnił zasady sporządzania nowych arkuszy sprawozdawczych FINREP dotyczących działalności Funduszu.

5. Prace informatyczne i administracyjne

W 2008 r. realizowano zamierzenia związane zarówno z bieżącymi, jak i długofalowymi potrzebami Funduszu w zakresie informatyki. Obejmowały one realizację prac projektowych i programistycznych, jak również serwis i utrzymanie infrastruktury teleinformatycznej, eksploatowanego sprzętu i oprogramowania, administrowanie systemów, zapewnienie integralności baz danych, ochronę, bezpieczeństwo i archiwizowanie informacji. Do najważniejszych projektów realizowanych w 2008 r. należała implementacja nowej sprawozdawczości FINREP i COREP, w tym opracowanie:

- ❖ aplikacji do analizy zdefiniowanych przez NBP zależności dla taksonomii XBRL,
- ❖ aplikacji do wizualizacji zawartości bazy danych sprawozdawczych SIS pozyskiwanych za pośrednictwem Portalu SIS,
- ❖ aplikacji do tworzenia elastycznych raportów z bazy danych SIS,
- ❖ narzędzi do tworzenia definicji raportów, z uwzględnieniem hierarchii danych,
- ❖ oprogramowania do edycji i wyciszania agregatów SIS, niezbędnych dla celów analitycznych.

W okresie sprawozdawczym prowadzono prace nad Zintegrowanym Systemem Informatycznym, obejmującym funkcjonalność księgi głównej oraz ksiąg pomocniczych:

- ❖ do ewidencji pożyczek udzielonych z funduszu pomocowego i funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych,
- ❖ do ewidencji i zarządzania papierami wartościowymi.

Ponadto dokonano przeglądu funkcjonalności oraz przeanalizowano możliwości rozbudowy programu *Syndyk*, wykorzystywanego w obsłudze zadań związanych z realizacją świadczeń gwarancyjnych przez BFG. W związku z wejściem w życie znowelizowanej ustawy o BFG, zaktualizowano ww. program i dokonano zmiany jego nazwy na *Deponent*.

W zakresie działań o charakterze administracyjnym w 2008 r. zrealizowano szereg prac remontowych i modernizacyjnych, w tym m.in.:

- ❖ wykonano system bezpośredniego powiadamiania jednostki PSP o powstaniu zagrożenia pożarowego,
- ❖ wykonano niezbędne prace adaptacyjne i remontowe związane z wynajmem wolnych powierzchni na kondygnacjach I, II i na parterze budynku.

W 2008 r. sfinalizowano zawarcie umów na wynajem wolnych powierzchni biurowych, m.in. z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.

6. Działalność Zarządu Funduszu

W 2008 r. Zarząd Funduszu realizował zadania wynikające z ustawy o BFG w szczególności związane z:

- ❖ zapewnieniem zdolności Funduszu do realizacji gwarancji,
- ❖ utrzymaniem gotowości do podjęcia działań pomocowych w razie wystąpienia niebezpieczeństwa niewypłacalności banku,
- ❖ udzielaniem bankom spółdzielczym pomocy na podstawie przepisów ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych (...),
- ❖ gospodarowaniem środkami Funduszu,
- ❖ gromadzeniem i analizowaniem informacji o bankach objętych system gwarantowania.

W analizowanym okresie Zarząd BFG odbył łącznie 52 posiedzenia, podczas których były podejmowane, w szczególności, decyzje w sprawach z zakresu:

- ❖ działalności pomocowej,
- ❖ kontroli prawidłowości wykorzystania przez banki pomocy finansowej Funduszu,
- ❖ monitoringu sytuacji ekonomiczno-finansowej banków,

- ❖ działalności analitycznej i lokacyjnej,
- ❖ gospodarki finansowej,
- ❖ legislacji wewnętrznej,
- ❖ organizacji pracy Biura Funduszu.

Tabela 13. Posiedzenia Zarządu BFG i uchwały podjęte w 2008 r.

Liczba posiedzeń Zarządu BFG	52
Liczba podjętych uchwał przez Zarząd BFG, w tym uchwały dotyczące:	138
działalności pomocowej i realizacji gwarancji	29
kontroli wykorzystania pomocy i monitoringu	26
działalności analitycznej i inwestycyjno-lokacyjnej	12
działalności związanej z tworzeniem informacji i raportów niezbędnych w pracy Biura, obsługą informatyczną, techniczną i administracyjną	10
działalności legislacyjnej, współpracy z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów, sprawami pracowniczymi, informacji i promocji, organizacji pracy oraz obsługi organów BFG	42
pozostałych obszarów: gospodarki finansowej BFG, badania działalności komórek organizacyjnych Funduszu	19

7. Działalność Rady Funduszu

Realizując zadania określone w ustawie i statucie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, w 2008 r. Rada Funduszu odbyła 15 posiedzeń, w trakcie których podjęła 25 uchwał oraz rozpatrzyła lub zapoznała się z wnioskami i informacjami przedkładanymi przez Zarząd Funduszu na podstawie harmonogramu prac Rady oraz z własnej inicjatywy Zarządu.

W ramach uprawnień o charakterze stanowiącym Rada podjęła uchwały:

- ❖ w sprawie ustalenia:
 - wysokości stawki procentowej na 2009 r., określającej wysokość funduszy ochrony środków gwarantowanych tworzonych przez podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania,
 - wysokości stawki procentowej na 2009 r. obowiązkowej opłaty rocznej, wnoszonej na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego przez podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania, oraz określenia dnia, na który 12,5-krotność sumy wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów

- i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe stanowi podstawę obliczenia opłaty rocznej oraz terminu do wniesienia tej opłaty,
- ❖ określające formy, tryb i szczegółowe warunki udzielania zwrotnej pomocy finansowej bankom spółdzielczym z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych.

W ramach uprawnień o charakterze kontrolno-nadzorczym Rada:

- ❖ opiniowała propozycje udzielenia bankom pożyczek ze środków funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych,
- ❖ rozpatrywała kwartalnie wyniki monitorowania i realizacji przez Fundusz zadań kontrolnych w bankach korzystających z pożyczek BFG oraz pełnienie przez Fundusz funkcji kuratora nadzorującego realizację programu postępowania naprawczego banku,
- ❖ rozpatrywała kwartalne sprawozdania Zarządu z działalności Funduszu,
- ❖ oceniała realizację planu działalności BFG na 2008 r.,
- ❖ dokonała podziału nadwyżki bilansowej za rok 2007 oraz nadwyżki bilansowej za lata ubiegłe,
- ❖ uchwaliła Plan działalności i Plan finansowy BFG na rok 2009.

Funkcje kontrolno-nadzorcze wobec Zarządu i Biura Funduszu Rada wykonywała poprzez stałe zespoły problemowe (Zespół ds. Prawno-Organizacyjnych, Zespół ds. Gospodarki Finansowej, Zespół ds. Działalności Pomocowej, Zespół ds. Gwarancji Depozytów), w skład których wchodzi delegowani członkowie Rady. Zespoły te rozpatrywały stan realizacji zadań, opiniując kwartalne sprawozdania Zarządu z działalności Funduszu, oraz przygotowywały opinie i stanowiska przed podjęciem decyzji w kluczowych zagadnieniach należących do kompetencji Rady.

Rada, na podstawie rekomendacji Zespołu ds. Prawno-Organizacyjnych 6 maja 2008 r., podjęła decyzję o odwołaniu Pani Joanny Wielgórskiej-Leszczyńskiej z funkcji Zastępcy Prezesa Zarządu.

Pani Joanna Wielgórka-Leszczyńska od 23 listopada 2007 r. była zawieszona w obowiązkach Zastępcy Prezesa Zarządu. Należy zaznaczyć, że przewidziane w planie działalności zadania w obszarze gospodarki finansowej BFG zostały w 2008 r. zrealizowane, pomimo że przez kilka miesięcy Zarząd pracował w czteroosobowym składzie.

W następstwie tej decyzji rozpoczęto procedurę rekrutacyjną na stanowisko członka Zarządu nadzorującego obszar finansowy. Przyjęto ustalenie, że instytucje reprezentowane w Radzie, tj. Ministerstwo Finansów, Narodowy Bank Polski i Związek Banków Polskich, zgłoszą kandydatów, którzy – po weryfikacji przez Zespół ds. Prawno-Organizacyjnych ich kwalifikacji i spełniania wymogów formalnych – rekomendują Radzie wytypowanych kandydatów do dalszych rozmów rekrutacyjnych. W trakcie 2008 r. trwał proces wyłaniania członka Zarządu Funduszu nadzorującego obszar finansowy.

Zespół ds. Działalności Pomocowej przeprowadził kompleksową kontrolę obszaru działalności pomocowej oraz gwarantowania depozytów, w wyniku której stwierdzono nienależyte sprawowanie przez Pana Adriana Markiewicza nadzoru nad pracą Departamentu Działalności Pomocowej i Gwarantowania Depozytów. Główne zastrzeżenia dotyczyły opóźnień we wdrażaniu wewnętrznych aktów prawnych, regulujących zagadnienia związane z udzielaniem pomocy i realizacją gwarancji oraz przewlekłym sposobem rozpatrywania wniosków banków o udzielenie pomocy finansowej. 26 listopada 2008 r. Rada uznała, że zachodzi potrzeba zmiany osoby nadzorującej obszar pomocowy i gwarantowania depozytów, i zdecydowała o zwolnieniu Pana Adriana Markiewicza z odpowiedzialności za nadzór nad Departamentem Działalności Pomocowej i Gwarantowania Depozytów, przekazując związane z tym zadania Panu Janowi Koleśnikowi, któremu jednocześnie powierzyła pełnienie obowiązków członka Zarządu Funduszu.

W związku z wydarzeniami na międzynarodowych rynkach finansowych, jakie wystąpiły w drugim półroczu 2008 r., Rada Funduszu ze szczególną uwagą rozpatrywała możliwe konsekwencje światowych zjawisk kryzysowych dla rynku polskiego oraz analizowała ryzyko ich przeniesienia na polski rynek finansowy. Zarząd przedstawił comiesięczne informacje dotyczące sytuacji na rynkach międzynarodowych oraz na rynku krajowym wraz z prognozami ich rozwoju, na podstawie których Rada analizowała mechanizmy powstawania problemów zagranicznych instytucji finansowych oraz przyczyny i kierunki zmian w sytuacji polskiego sektora bankowego. Jednocześnie Rada rozpatrywała sposoby optymalnego wykorzystania środków, jakie są w dyspozycji Funduszu – z uwzględnieniem potencjalnych dodatkowych źródeł finansowania – w celu utrzymania stabilności sektora i bezpieczeństwa środków znajdujących się w systemie bankowym. Zwracano również uwagę na powiązania między bankami a innymi podmiotami oferującymi usługi finansowe, w tym również na poziomie operacyjnym, w kontekście rozwoju rynku tzw. produktów stukturyzowanych i zakresu ich gwarantowania przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Do analiz służyły materiały opracowywane w Funduszu na podstawie dostępnych danych makroekonomicznych, sprawozdawczości banków, jak również informacji dotyczących poszczególnych podmiotów objętych systemem gwarantowania. W ramach przeprowadzanej kwartalnie oceny sytuacji finansowej sektora bankowego, szczególną uwagą Rada zwracała na analizę sytuacji banków zagrożonych oraz banków korzystających z pomocy finansowej Funduszu.

W związku z toczącą się dyskusją nad przyszłym kształtem systemu rekompensat i możliwością integracji działalności gwarancyjnej w zakresie rynku bankowego i rynku kapitałowego, Rada rozpatrywała materiały analityczne i koncepcyjne oraz kierunkowe propozycje zmian prawnych, związane z koncepcją powierzenia Funduszowi realizacji zadań w zakresie prowadzenia systemu rekompensat dla inwestorów.

Uznając konieczność intensyfikacji współpracy instytucji odpowiedzialnych za sektor finansowy oraz dostrzegając potrzebę wprowadzenia rozwiązań prawnych zapewniających bieżącą wymianę informacji – również na poziomie bezpośrednich kontaktów ich przedstawicieli – Rada Funduszu złożyła na ręce Ministra Finansów wnioski o uwzględnienie w pracach legislacyjnych:

- ❖ potrzeby wzmocnienia ustawowych uprawnień BFG do pozyskiwania informacji o podmiotach działających na rynku usług bankowych,
- ❖ zasadności przywrócenia obecności Prezesa Zarządu BFG w składzie organu nadzoru bankowego,
- ❖ potrzeby zapewnienia udziału Funduszu w pracach Komitetu Stabilności Finansowej.

Rada rozpatrywała informacje na temat prac legislacyjnych nad rządowymi projektami nowelizacji przepisów dotyczących działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

W sytuacji niepokoju na rynkach finansowych i zagrożenia kryzysem Rada Funduszu zwracała uwagę na konieczność zapewnienia dobrej współpracy pomiędzy BFG a Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego, a zwłaszcza na sprawny przepływ informacji o charakterze nadzorczym, niezbędnych do realizacji ustawowych zadań Funduszu. Kwestia ta ma podstawowe znaczenie dla planowania działań Funduszu oraz funkcjonowania całej sieci bezpieczeństwa finansowego. Wyrazem stanowiska Rady było wystąpienie do Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z prośbą o zbliżenie współpracy pomiędzy instytucjami oraz lepsze zaspokajanie bieżących potrzeb Funduszu w zakresie pozyskiwania informacji dotyczących banków objętych ustawowym systemem gwarantowania.

XI. WSPÓŁPRACA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

1. Współpraca krajowa

1.1. Współpraca dotycząca sektora bankowego

Prezes Zarządu Funduszu, na zaproszenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, 24 października 2008 r. wzięła udział w spotkaniu Prezydenta z przedstawicielami środowisk ekonomicznych i finansowych, którego tematem były aktualne problemy związane z kryzysem na międzynarodowych rynkach finansowych oraz możliwością jego wpływu na kondycję polskiej gospodarki.

Współpraca z Ministerstwem Finansów odbywała się głównie na płaszczyźnie regulacyjnej i dotyczyła uzgadniania lub opiniowania projektów aktów prawnych, dotyczących Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (m.in. rozporządzenia

w sprawie zmiany statutu BFG i rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości BFG), bądź innych instytucji rynku finansowego. Przedstawiciele Funduszu i Ministerstwa Finansów wymieniali stanowiska, opinie i propozycje, zarówno w formie pisemnej, podczas konferencji uzgodnieniowych, jak i w ramach roboczych kontaktów. Fundusz uczestniczył w przygotowaniu stanowisk wobec dokumentów Komisji Europejskiej dotyczących zagadnień związanych z gwarantowaniem depozytów.

W 2008 r. Fundusz kontynuował udział w pracach Rady Rozwoju Rynku Finansowego, działającej przy Ministrze Finansów. Przedstawiciele BFG uczestniczyli w posiedzeniach Rady, w trakcie których omawiano najistotniejsze problemy związane z funkcjonowaniem polskiego rynku finansowego.

W 2008 r. zakończono, rozpoczęte jeszcze w roku poprzednim, uzgodnienia w zakresie sformalizowania zasad współpracy pomiędzy Bankowym Funduszem Gwarancyjnym a Komisją Nadzoru Finansowego. Umowa, określająca warunki współpracy i wymiany informacji pomiędzy instytucjami, została podpisana 12 czerwca 2008 r.

Kontynuowano współpracę z Narodowym Bankiem Polskim, przede wszystkim w zakresie pozyskiwania informacji dotyczących sektora bankowego, niezbędnych do wykonywania ustawowych zadań Funduszu.

W ramach współpracy z sektorem bankowym odbyło się spotkanie z jego reprezentacją w celu skonsultowania propozycji stawek opłaty rocznej i funduszu ochrony środków gwarantowanych na rok 2009.

Przeprowadzono również konsultacje z przedstawicielami banków zrzeszających banki spółdzielcze w sprawie założeń projektowanej uchwały Rady BFG, określającej formę, tryb i szczegółowe warunki udzielania pomocy finansowej z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych.

W okresie objętym sprawozdaniem z inicjatywy Funduszu odbyło się spotkanie z Prezesami Zarządów Związków Rewizyjnych, którego celem była wymiana doświadczeń w zakresie analizy i oceny sytuacji banków spółdzielczych, w tym wniosków wynikających z badania sprawozdań finansowych banków.

Fundusz pozostawał w stałych kontaktach z bankami zrzeszającymi, informując je m.in. o decyzjach Zarządu w sprawie udzielenia pomocy finansowej bankom spółdzielczym należącym do zrzeszenia.

1.2. Współpraca w zakresie legislacji

W 2008 r. pracownicy Bankowego Funduszu Gwarancyjnego uczestniczyli w konferencjach uzgodnieniowych dotyczących projektów nowelizacji ustawy o BFG i innych ustaw oraz pozostawali w stałych, roboczych kontaktach z pracownikami Ministerstwa Finansów, odpowiedzialnymi za regulacje prawne w obszarze

instytucji finansowych. W ramach tych prac przygotowano i przekazano liczne propozycje, opinie i stanowiska – zarówno co do kierunków niezbędnych zmian, jak i konkretnych, szczegółowych rozwiązań.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny uczestniczył w procesach legislacyjnych związanych z opracowaniem następujących projektów aktów prawnych powszechnie obowiązujących:

- ❖ ustawa o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym,
- ❖ ustawa zmieniająca ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz inne ustawy (ustawę Prawo bankowe, ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, ustawę o Narodowym Banku Polskim, ustawę o Najwyższej Izbie Kontroli),
- ❖ ustawa o utworzeniu Komitetu Stabilności Finansowej,
- ❖ ustawa zmieniająca ustawę o Narodowym Banku Polskim,
- ❖ ustawa o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym,
- ❖ rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zmiany Statutu BFG,
- ❖ rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości BFG.

Przedstawiciele BFG uczestniczyli również w posiedzeniach komisji oraz podkomisji parlamentarnych, w tym:

- ❖ sejmowej Komisji Finansów Publicznych oraz podkomisji stałej do spraw instytucji finansowych – w związku z pracami nad projektami ustaw zmieniających ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym,
- ❖ podkomisji stałej do spraw instytucji finansowych – sejmowej Komisji Finansów Publicznych – w spotkaniu dotyczącym sytuacji na rynkach finansowych,
- ❖ senackiej Komisji Budżetu i Finansów Publicznych – w związku z rozpatrywaniem projektu nowelizacji ustawy o BFG.

W efekcie procesu legislacyjnego zostały wydane następujące akty prawne dotyczące Funduszu:

- ❖ *ustawa z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym* – zmieniająca podstawę naliczania opłaty rocznej i stawki maksymalnej (nowelizacja weszła w życie 3 listopada 2008 r.);
- ❖ *ustawa z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz o zmianie innych ustaw*, wprowadzająca lub nowelizująca m.in. przepisy dotyczące:
 - podwyższenia limitu środków gwarantowanych do wysokości równowartości w złotych 50 tys. euro – w 100%, wraz z upoważnieniem dla Rady Ministrów do czasowego podwyższenia kwoty i procentu środków gwarantowanych,
 - definicji deponenta,
 - organów Funduszu,
 - możliwości finansowania BFG z budżetu Państwa (dotacje i pożyczki),
 - możliwości zaciągania kredytu krótkoterminowego w NBP

- zasad współpracy BFG z KNF i NBP w zakresie przekazywania informacji o sytuacji podmiotów objętych systemem gwarantowania.

W ramach kontynuacji prac analitycznych i projektowych, rozpoczętych w 2007 r., opracowano założenia koncepcji rozszerzenia zadań Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o prowadzenie systemu rekompensat dla inwestorów. Przygotowano propozycję zmian prawnych, a także materiały zawierające analizę porównawczą systemu gwarantowania depozytów i systemu rekompensat, z uwzględnieniem doświadczeń międzynarodowych, omówienie potencjalnych rodzajów ryzyka związanych z przejściem przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny systemu rekompensat oraz koszty funkcjonowania połączonych systemów.

1.2.1. Postępowania sporne

W związku z nierozliczeniem w 2007 r. przez Bank Handlowy w Warszawie SA transakcji dotyczącej obligacji skarbowych i powstaniem uprawnienia BFG do otrzymania kary umownej, Fundusz złożył pozew o zapłatę do Sądu Polubownego przy Związku Banków Polskich. Do końca 2008 r. w przedmiotowej sprawie nie zapadł wyrok.

1.3. Udział w konferencjach i seminariach

W 2008 r. członkowie Zarządu i pracownicy BFG uczestniczyli w specjalistycznych, bezpłatnych seminariach i konferencjach poświęconych sprawom z zakresu ekonomii i finansów, w tym również w charakterze prelegentów, a w szczególności w:

- ❖ serii seminariów naukowych zorganizowanych przez Narodowy Bank Polski za tytułowanych: *Ryzyko i stabilność systemu finansowego – pomiar i sterowanie; Pokusa nadużycia jako przyczyna i skutek niestabilności finansowej, Inflacja w Polsce i na świecie; Makro- i mikroekonomiczne skutki globalizacji dla polskiej gospodarki; Wpływ wprowadzenia Euro na przejrzystość cen i inflację oraz Bayesowskie porównanie modeli ekonometrycznych i łączenie wiedzy (podstawy i obszary zastosowań)*,
- ❖ konferencji naukowej pt. *Common Currency and its Future: Lessons for the New Member States* – zorganizowanej przez Narodowy Bank Polski,
- ❖ konferencji pt. *Wpływ amerykańskiego kryzysu na bezpieczeństwo i stabilność rynków finansowych w UE i Polsce* – zorganizowanej przez Senat Rzeczypospolitej,
- ❖ dyskusji panelowej z prof. dr. hab. Andrzejem Sławińskim dotyczącej perspektyw kształtowania się inflacji oraz polityki pieniężnej w Polsce,

- ❖ w wykładzie Edwarda C. Prescottta – laureata Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii,
- ❖ konferencji pt. *Nadzór zintegrowany – szanse i wyzwania* – zorganizowanej przez Komisję Nadzoru Finansowego,
- ❖ konferencji pt. *Innowacje na rynkach finansowych 2008* – zorganizowanej przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych,
- ❖ Forum Bankowym 2008, którego tematem były: *Wnioski z doświadczeń krajowych i zagranicznych dla rozwoju sektora bankowego w Polsce* – zorganizowanym przez Związek Banków Polskich,
- ❖ spotkaniu pt. *Rola sektora bankowego w rozwoju gospodarki polskiej* oraz dyskusji wewnątrzśrodowiskowej – zorganizowanych przez Zarząd Związku Banków Polskich w ramach XIX Walnego Zgromadzenia ZBP,
- ❖ Banking Top Management Forum pt. *Stabilność systemu bankowego w dobie Kryzysu Subprime*,
- ❖ nadzwyczajnej konferencji pt. *Czy kryzys na rynkach finansowych zagraża polskiej gospodarce?* – zorganizowanej przez Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
- ❖ wielu konferencji dotyczących tematyki rynków finansowych, integracji europejskiej i bankowości detalicznej, zorganizowanych przez ośrodki akademickie, m.in. przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Politechnikę Rzeszowską, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Gdańską Akademię Bankową, Szkołę Główną Handlową oraz Uniwersytet Warszawski we współpracy z Biurem Informacji Kredytowej, w tym w szczególności:
 - VIII ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. *Rynek Finansowy. Inspiracje z integracji europejskiej* – zorganizowanej przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie,
 - konferencji Katedr Finansów 2008 pt. *Współczesne finanse, stan i perspektywy*,
 - konferencji pt. *WROFin 2008 – Standardy, modele i procesy w bankowości detalicznej* – zorganizowanej przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu,
 - Kongresie Bankowości Detalicznej – zorganizowanym przez Gdańską Akademię Bankową.

Fundusz wraz z Komisją Nadzoru Finansowego oraz Związkiem Banków Polskich objął patronat merytoryczny nad III Kongresem Ryzyka Bankowego pt. *Wdrażanie zaawansowanych metod oceny ryzyka bankowego*, zorganizowanym przez Biuro Informacji Kredytowej 20 października 2008 r. Podczas Kongresu Prezes Zarządu BFG wygłosiła referat pt. *Doświadczenia Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w zakresie metodyki identyfikacji zagrożeń w bankach objętych obowiązkowym systemem gwarantowania depozytów*. Przedstawiciele Funduszu zapre-

zentowali również referat omawiający najważniejsze zmiany w sektorze banków spółdzielczych w okresie od końca 1996 r. do końca czerwca 2008 r. i ich wpływ na stabilność systemu bankowego w Polsce.

2. Współpraca zagraniczna

2.1. Współpraca z organizacjami międzynarodowymi

Fundusz 14 lutego 2008 r. został oficjalnie przyjęty w poczet członków Międzynarodowego Stowarzyszenia Gwarantów Depozytów (*International Association of Deposit Insurers – IADI*), którego podstawowym celem jest przyczynianie się do stabilności systemów finansowych, poprzez promowanie międzynarodowej współpracy w dziedzinie gwarantowania depozytów oraz rozwijanie kontaktów między instytucjami gwarantującymi depozyty na świecie i innymi instytucjami. Na koniec 2008 r. do IADI należały 52 systemy gwarantowania depozytów z całego świata.

W 2008 r. Fundusz współpracował z instytucjami gwarantującymi depozyty, m.in. w ramach Europejskiego Forum Gwarantów Depozytów (*European Forum of Deposit Insurers – EFDI*) i IADI, prezentując swoje doświadczenia i zapoznając się z dokonaniami innych instytucji.

W 2008 r. członkowie Zarządu oraz pracownicy Funduszu uczestniczyli w następujących spotkaniach międzynarodowych gremiów:

- ❖ przedstawiciele Komisji Europejskiej, EFDI oraz *Joint Reseach Centre (JRC)*, w dniach 10–11 kwietnia 2008 r., podczas którego omówiono rezultaty przeglądu Dyrektywy 94/19/WE i projekty raportów przygotowywanych dla Komisji Europejskiej przez grupy robocze powołane w ramach EFDI,
- ❖ seminarium zorganizowanym przez IADI, w dniach 27–28 maja 2008 r., z udziałem przedstawicieli systemów gwarantowania depozytów z 22 państw, Zarządu EFDI, a także ekspertów Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Seminarium dotyczyło analizy ryzyka działalności systemów gwarantowania depozytów oraz sposobów oceny zdolności do zaspokajania roszczeń i metod kształtowania wysokości składek,
- ❖ szkoleniu kadry kierowniczej zorganizowanym przez IADI oraz Tajwańską Korporację Ubezpieczania Depozytów (*Central Deposit Insurance Corporation – CDIC*) w dniach 1–4 września 2008 r.,
- ❖ Walnym Zgromadzeniu Członków EFDI, połączonym z pierwszą wspólną konferencją międzynarodową EFDI i FDIC zatytułowaną *Integracja finansowa i sieć bezpieczeństwa*, w dniach 22–23 września 2008 r.,

- ❖ Walnym Zgromadzeniu Członków IADI, połączonym z konferencją międzynarodową: *Stabilność finansowa i integracja ekonomiczna (Financial Stability and Economic Inclusion)*, w dniach 29–31 października 2008 r.

Podczas Walnego Zgromadzenia Członków EFDI Prezes Zarządu Funduszu została wybrana jednogłośnie przez Zarząd EFDI na przewodniczącą stałej Grupy Badawczej (*EFDI Research Working Group*), której zadaniem jest opracowywanie analiz w zakresie efektywności sieci bezpieczeństwa sektora bankowego w krajach Unii Europejskiej, między innymi na potrzeby współpracy z Komisją Europejską oraz z IADI. Podczas konferencji poruszano problematykę m.in.: różnic pomiędzy rynkiem bankowym w Unii Europejskiej i w Stanach Zjednoczonych oraz wynikających z nich konsekwencji dla systemów gwarantowania depozytów, bankowości transgranicznej w kontekście narodowych instytucji nadzorczych i systemów gwarantowania depozytów, a także planów Komisji Europejskiej dotyczących zmian w Dyrektywie 94/19/WE w obliczu zawirowań na rynkach finansowych.

W ramach EFDI Fundusz przewodniczył także grupie roboczej, której celem jest przygotowanie dla Komisji Europejskiej raportu na temat możliwości poprawy zakresu i jakości informowania konsumentów o zasadach gwarantowania depozytów oraz wypracowanie wzoru dobrych praktyk w zakresie informowania deponentów o systemach gwarantowania depozytów. Efektem prac grupy było przygotowanie i uzgodnienie projektu raportu, który następnie został przekazany Komisji Europejskiej.

Podczas Walnego Zgromadzenia Członków IADI Prezes Zarządu Funduszu została wybrana – na mocy jednomyślnej decyzji reprezentantów instytucji gwarantujących depozyty z ponad 45 krajów – na Członka Zarządu Stowarzyszenia. Walnemu Zgromadzeniu towarzyszyła konferencja, której zakres tematyczny obejmował m.in. rolę systemów gwarantowania depozytów w czasie kryzysu, wyzwań, jakich dostarcza współczesny rynek finansowy, oraz ich implikacji dla instytucji finansowych, sposobów pomiaru stopnia integracji ekonomicznej, form jej promocji oraz międzynarodowych inicjatyw dotyczących edukacji finansowej.

W ramach współpracy z IADI oraz z Kanadyjską Korporacją Ubezpieczania Depozytów (*Canadian Insurance Deposit Corporation – CIDC*), Fundusz wziął udział w badaniu analitycznym dotyczącym 14 wybranych obszarów działalności systemów gwarantowania depozytów, m.in. relacji pomiędzy uczestnikami sieci bezpieczeństwa, zakresu uprawnień, członkostwa w systemie, poziomu i zakresu gwarancji, organizacji wypłat dla deponentów oraz polityki informacyjnej.

Ponadto, Fundusz uczestniczył w badaniu przygotowanym przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (*International Monetary Fund – IMF*), które miało na celu uaktualnienie danych na temat zasad funkcjonowania systemów gwarantowania depozytów na świecie. Badanie dotyczyło 8 wybranych obszarów działalności

instytucji gwarancyjnych, m.in. zakresu uprawnień, poziomu gwarancji, finansowania i procedury wypłat.

Fundusz aktywnie uczestniczył w przygotowaniu stanowiska Polski odnośnie do kierunkowych propozycji zmian prawa unijnego w zakresie rozwoju efektywności funkcjonowania sieci bezpieczeństwa sektora bankowego – zawartych w dokumentach omawianych na posiedzeniach:

- ❖ Komitetu Usług Finansowych Unii Europejskiej (*Financial Services Committee – FSC*),
- ❖ Europejskiego Komitetu Bankowego (*European Banking Committee – EBC*).

2.2. Nowelizacja Dyrektywy 94/19/WE w sprawie systemów gwarantowania depozytów

Bankowy Fundusz Gwarancyjny brał udział w regularnych konsultacjach dotyczących zmian Dyrektywy 94/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej w sprawie systemów gwarantowania depozytów, zaproponowanych przez Komisję Europejską w konsekwencji wydarzeń na międzynarodowych rynkach finansowych, jakie wystąpiły w II połowie 2008 r. W ramach procedury uzgadniania i przyjmowania nowelizacji Dyrektywy, 27 października 2008 r. odbyło się posiedzenie Grupy Roboczej ds. Systemów Gwarantowania Depozytów przy Komisji Europejskiej, w którym wziął udział przedstawiciel Funduszu. Zaproponowane przez Komisję zmiany mają na celu przywrócenie zaufania do sektora bankowego oraz osiągnięcie wysokiego poziomu konwergencji zasad funkcjonowania systemów gwarantowania depozytów, szczególnie w zakresie podwyższenia minimalnego poziomu gwarancji, zniesienia zasady koasekuracji czy skrócenia terminu wypłaty środków gwarantowanych.

2.3. Współpraca z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów

W związku z uruchomieniem oddziałów przez polski bank na terytorium Republiki Czeskiej, czeski Fundusz Gwarantowania Depozytów wystąpił z propozycją nawiązania współpracy i podpisania porozumienia z Bankowym Funduszem Gwarancyjnym. Ponadto, rozpoczęto prace nad projektem porozumienia, które ureguluje podwyższenie poziomu gwarancji – dla klientów oddziału banku polskiego prowadzącego działalność na terytorium Słowacji – do wysokości oferowanej przez system słowacki.

Kontynuowano prace nad analizą rozwiązań systemowych w zakresie gwarantowania depozytów w krajach Unii Europejskiej. Na bazie danych źródłowych opra-

cowano materiały prezentujące system gwarantowania depozytów w Luksemburgu oraz Wielkiej Brytanii.

Sporządzono również analizę sytuacji organizacyjnej w zakresie systemów rekompensat dla inwestorów funkcjonujących w wybranych krajach, z uwzględnieniem ich relacji do systemów gwarantowania depozytów.

W siedzibie Funduszu 11 grudnia 2008 r. gościła delegacja doktorantów Uniwersytetu Bankowego działającego przy Narodowym Banku Ukrainy. W trakcie spotkania pracownicy BFG zaprezentowali główne obszary działalności Funduszu, ze szczególnym uwzględnieniem polskich doświadczeń w zakresie prowadzenia działalności gwarancyjnej i pomocowej.

3. Konferencja międzynarodowa Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

W Warszawie 15–16 września 2008 r. odbyła się konferencja międzynarodowa pod tytułem: *Systemy gwarantowania depozytów wobec integrujących się rynków finansowych*, której organizatorem i gospodarzem był Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Celem konferencji była wymiana doświadczeń w zakresie uwarunkowań rozwoju systemów gwarantowania depozytów w świetle współczesnych wyzwań na międzynarodowych rynkach finansowych. W konferencji uczestniczyło ponad 120 reprezentantów instytucji finansowych z 17 krajów, w tym Przewodniczący Europejskiego Forum Gwarantów Depozytów oraz przedstawiciele władz Międzynarodowego Stowarzyszenia Gwarantów Depozytów, a także przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego, Komisji Nadzoru Finansowego oraz organów statutowych banków krajowych.

Program konferencji składał się z trzech sesji tematycznych:

- ❖ *Wpływ niepokoju na światowych rynkach finansowych na bezpieczeństwo depozytów i funkcjonowanie systemów gwarantowania depozytów,*
- ❖ *Zasady funkcjonowania systemów gwarantujących depozyty w uniach kredytowych,*
- ❖ *Zintegrowany system gwarancji instrumentów finansowych: integracja systemów gwarantowania depozytów i systemów rekompensat dla inwestorów.*

Prelegentami byli reprezentanci zagranicznych instytucji gwarancyjnych, uznani eksperci instytucji finansowych oraz przedstawiciele polskiego świata nauki.

XII. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA

W 2008 r. wobec kryzysu na międzynarodowych rynkach finansowych działalność informacyjno-promocyjna Funduszu nabrała szczególnego znaczenia. W związku z tym przeprowadzono wzmożone działania, mające na celu dotarcie z informacją o systemie gwarantowania zarówno do klientów banków, jak i do pracowników banków zajmujących się ich obsługą. W ramach przyjętej strategii podejmowano liczne inicjatywy ukierunkowane na wzmocnienie zaufania społecznego do systemu bankowego oraz na edukację finansową społeczeństwa.

Jednym z głównych elementów działań było opracowanie przez Fundusz *Zasad dobrej praktyki banków w zakresie informowania o przynależności do obowiązkowego systemu gwarantowania oraz Zasad dobrej praktyki banków w zakresie informowania klientów o swojej sytuacji ekonomiczno-finansowej*. Głównym celem tzw. dobrych praktyk było wypracowanie jednolitych standardów dla rzetelnego informowania klientów przez banki objęte obowiązkowym systemem gwarantowania. Stanowią one ułatwienie w realizacji przez banki obowiązku wynikającego z przepisu art. 38b ustawy o BFG. Opracowanie dobrych praktyk wpisuje się także w nurt doświadczeń światowych, gdyż instytucje gwarantowania depozytów, skupione w IADI i EFDI, sukcesywnie podejmują działania na rzecz opracowywania zasad dobrych praktyk dla sektora bankowego.

Wzorce proponowane przez Fundusz uzyskały oficjalne poparcie 6 instytucji związanych z rynkiem finansowym, m.in. Narodowego Banku Polskiego, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA oraz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

W 2008 r. banki rozpoczęły wdrażanie rekomendacji Funduszu i do końca 2008 r. 16 z nich zadeklarowało przyjęcie dobrych praktyk, jako wzorca do przygotowywania informacji przekazywanych klientom.

Kolejnym działaniem było opracowanie *Materiałów Edukacyjnych*, składających się z 3 prezentacji tematycznych poświęconych systemowi bankowemu wraz ze skryptem, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez recenzentów powołanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, a następnie wpisane na listę środków dydaktycznych zalecanych do użytku szkolnego przy nauczaniu przedmiotu Podstawy przedsiębiorczości.

Dla oceny skuteczności dotychczasowych oraz planowanych dalszych działań promocyjnych na 2008 r. przeprowadzono badanie poziomu wiedzy wśród klientów i pracowników banków na temat znajomości zasad systemu gwarantowania depozytów. W czerwcu i lipcu 2008 r. firma Pentor Research International zrealizowała następujące moduły badania ilościowego:

- ❖ badanie opinii indywidualnych klientów banków metodą wywiadów bezpośrednich,

- ❖ badanie mikroprzedsiębiorców metodą wywiadów telefonicznych,
- ❖ badanie pracowników banków i pracowników oddziałów instytucji kredytowych metodą *Mystery Shopping* (tajny klient – wywiad bezpośredni),
- ❖ badanie pracowników oddziałów i infolinii bankowych oraz pracowników instytucji niebankowych (SKOK) metodą *Mystery Calling* (tajny klient – wywiad telefoniczny).

Dodatkowo przeprowadzono badanie jakościowe strony internetowej Funduszu, tzw. *webclinic*. Na podstawie raportu z badania rozpoczęto prace nad budową nowej witryny internetowej Funduszu.

Fundusz, biorąc pod uwagę wyniki badania przeprowadzonego przez Pentor RI oraz wydarzenia na rynkach międzynarodowych, we wrześniu 2008 r. zaproponował bankom zorganizowanie szkoleń skierowanych do pracowników banków mających bezpośredni kontakt z klientami w zakresie zasad funkcjonowania polskiego systemu gwarantowania depozytów.

W związku z nowelizacją przepisów ustawy o BFG, opracowano oraz przekazano bankom nowe materiały informacyjne o systemie gwarantowania depozytów – w wersjach przeznaczonych dla klientów oraz dla pracowników banków.

Wydano dwa kolejne numery czasopisma *Bezpieczny Bank* oraz *Biuletynu BFG* i przekazano je do wszystkich banków komercyjnych i spółdzielczych, wybranych uczelni krajowych oraz bibliotek na terenie całego kraju. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał dwa punkty za publikację w czasopiśmie *Bezpieczny Bank*, co podniosło prestiż tego wydawnictwa na rynku oraz w środowisku akademickim.

Zorganizowano kolejną edycję konkursu na najlepszą pracę licencjacką, magisterską i doktorską z zakresu systemu gwarantowania depozytów, problematyki działalności BFG oraz bezpieczeństwa finansowego banków, prowadząc jednocześnie promocję konkursu w środowisku akademickim. Pracownicy Bankowego Funduszu Gwarancyjnego brali udział w konferencjach i spotkaniach organizowanych przez ośrodki akademickie i koła naukowe.

Kolejnym elementem działalności informacyjno-promocyjnej było wydanie, w polskiej i angielskiej wersji językowej, *Raportu rocznego Bankowego Funduszu Gwarancyjnego za rok 2007*, który został wysłany do banków i instytucji finansowych działających w Polsce, a także przedstawicieli zagranicznych instytucji gwarancyjnych. Raport wraz z innymi materiałami był również prezentowany na stoisku informacyjno-promocyjnym wystawionym podczas Walnego Zgromadzenia Członków IADI, połączonego z konferencją międzynarodową: *Stabilność finansowa i integracja ekonomiczna*, które odbyło się w Arlington (USA) w październiku 2008 r.

Rozwijano kontakty z mediami, w tym z wydawcami takich tytułów, jak: *Bank*, *Gazeta Bankowa*, *Forbes*, *Finansowanie Nieruchomości*, *Rzeczpospolita*, *Gazeta Prawna*, czasopism wydawanych przez banki spółdzielcze oraz studenckimi porta-

lami, a także stacjami telewizyjnymi i radiowymi, jak: TVN CNBC Business, Polsat, Radio PIN. Efektem współpracy z prasą były liczne artykuły na temat systemu bankowego i zasad funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów, a także na temat działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Ponadto, wobec licznych zapytań kierowanych do Funduszu, w kontekście wydarzeń na międzynarodowych rynkach finansowych oraz zmian przepisów ustawy o BFG, wystosowano ponad 30 oficjalnych oświadczeń Funduszu, przeznaczonych do publikacji w mediach (dzienniki, czasopisma, serwisy internetowe). Oprócz tego, Prezes Zarządu Funduszu udzieliła szereg wywiadów prasowych, telewizyjnych i radiowych.

Skuteczność działań informacyjnych i promocyjnych podejmowanych przez Fundusz znalazła potwierdzenie m.in. w wynikach badań sondażowych przeprowadzonych przez instytut Pentor RI w listopadzie 2008 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny uzyskał najwyższe oceny wśród respondentów, którzy – na tle innych instytucji – pozytywnie ocenili dotychczasowe działania BFG, zmierzające do ograniczenia skutków światowego kryzysu finansowego w Polsce.